

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ
ΣΤΗΝ 68^η Δ.Ε.Θ.**

Θεσσαλονίκη, 7 Σεπτεμβρίου 2003

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, πλαισιούμενος από τους υπουργούς Μακεδονίας – Θράκης Χάρη Καστανίδη, Τύπου και ΜΜΕ και κυβερνητικό εκπρόσωπο Χρήστο Πρωτόπαπα και τον υφυπουργό Τύπου και υπεύθυνο του Γραφείου Τύπου του Πρωθυπουργού Τηλέμαχο Χυτήρη, παρεχώρησε την καθιερωμένη συνέντευξη Τύπου προς τους εκπροσώπους του έντυπου και ηλεκτρονικού Τύπου.

Γ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ («ΤΑ ΝΕΑ»): Κύριε Πρόεδρε, στο Υπουργικό Συμβούλιο της περασμένης Πέμπτης, επαναλάβατε ότι οι εκλογές θα πραγματοποιηθούν την Άνοιξη του 2004. Πολλοί υποστηρίζουν ότι σ' αυτή σας τη δήλωση υπάρχει μια αναντιστοιχία σε σχέση με το χαρακτήρα των μέτρων που ανακοινώσατε και ο οποίος χαρακτηρίζεται ως προεκλογικός.

Το ερώτημά μας είναι: Τι μας βεβαιώνει ότι δεν θα προσφύγετε και μάλιστα άμεσα σε πρόωρες εκλογές; Αυτό συν το ότι σύσσωμη η αντιπολίτευση και η Νέα Δημοκρατία ειδικότερα υποστηρίζουν ότι αυτές οι παροχές που ανακοινώσατε είναι παροχές με δανεικά.

Ρωτάω, λοιπόν, αν έχουν εξασφαλιστεί τα κονδύλια για τη χρηματοδότηση των παροχών και από πού συγκεκριμένα θα κόψετε, διότι αν δεν κάνω λάθος ο προϋπολογισμός του 2003 δεν προβλέπει κάτι τέτοιο, ενώ ο προϋπολογισμός του 2004 ακόμα δεν έχει ανακοινωθεί.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κυρίες και κύριοι, η παρατήρηση ότι οι παροχές αυτές είναι προεκλογικές, είναι μία παρατήρηση, η οποία παραβλέπει μια πολιτική και μια οικονομική πραγματικότητα. Παραβλέπει μία πολιτική πραγματικότητα, αφού εμείς δεν προχωρούμε με ένα βραχυπρόθεσμο σχέδιο από εκλογές σε εκλογές ή από χρόνο σε χρόνο.

Βρίσκεται σε εξέλιξη από το 1996 και μετά, ένα μακροχρόνιο σχέδιο για να πετύχουμε αυτό που θεωρούμε χρέος μας, αποστολή μας, στόχο μας: τη σύγκλιση της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Να συγκλίνει το μέσο επίπεδο διαβίωσης, το μέσο επίπεδο υπηρεσιών και παροχών στην Ελλάδα με το μέσο επίπεδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ήμαστε πολύ μακριά απ' αυτό το στόχο το 1993, όταν ξεκίνησε η προσπάθεια, καθώς και το 1996. Την πρώτη 4ετία, 1996 με 2000, κεντρικός στόχος μας ήταν η ένταξη στην ΟΝΕ και πετύχαμε το στόχο αυτό, αν και τυπικά, όπως ξέρετε, η ένταξη έγινε στις αρχές της δεύτερης 4ετίας.

Γιατί ήταν ο κύριος στόχος; Γιατί πρόοδος ως προς το βιοτικό επίπεδο και τις υπηρεσίες δεν μπορεί να υπάρξει, αν δεν έχουμε αυξανόμενους ρυθμούς ανάπτυξης και αν δεν έχουμε σταθερότητα στην οικονομία. Η σταθερότητα είναι προϋπόθεση για την ανάπτυξη. Η ανάπτυξη είναι προϋπόθεση για την εξασφάλιση της βελτίωσης του εισοδήματος, των συνθηκών ζωής και της σταθερότητας.

Τη 2^η 4ετία, η οποία ξεκίνησε το 2000, εκείνο το οποίο επιδιώκαμε ήταν να εξισορροπήσουμε ορισμένες εξελίξεις της πρώτης 4ετίας, να εμποδίσουμε την ανάπτυξη, να εμποδίσουμε τη σταθερότητα και να προχωρήσουμε σιγά – σιγά στη δημιουργία των προϋποθέσεων για τη σύγκλιση.

Και θέλω να θυμίσω ότι τη δεύτερη 4ετία, την οποία διανύουμε σήμερα και δεν έχει τελειώσει, το ευρώ έγινε νόμισμα της χώρας. Επίσης, προχωρήσαμε στην ασφαλιστική μεταρρύθμιση. Ορισμένες χώρες της Ευρώπης αυτή τη στιγμή ακόμη παλεύουν με την ασφαλιστική μεταρρύθμιση, για παράδειγμα η Γαλλία ή η Ομοσπονδιακή Γερμανία.

Προχωρήσαμε και στη φορολογική μεταρρύθμιση. Ορισμένες χώρες πάλι της Ευρώπης παλεύουν με τη φορολογική μεταρρύθμιση. Αυτό είναι, για παράδειγμα, το κεντρικό θέμα συζήτησης σήμερα στη Γαλλία. Προχωρήσαμε επίσης σε πολλές διαρθρωτικές μεταβολές, όπως στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, στην αγορά τηλεπικοινωνιών, μεταξύ άλλων για να δώσουμε περισσότερη δυναμική και πρωτοβουλίες στις επιχειρήσεις και να δώσουμε περισσότερη δύναμη στην ανάπτυξη της οικονομίας. Και τη δεύτερη 4ετία φτάσαμε σε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Ξέρετε, ότι αυτή τη στιγμή έχουμε τον υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έρχεται το 2004 η τρίτη τετραετία. Έχουμε δημιουργήσει τώρα τις προϋποθέσεις, ώστε η σύγκλιση να είναι ορατή, να είναι δυνατή. Και θα φέρω το παράδειγμα του κοινωνικού πακέτου, της αύξησης των κοινωνικών δαπανών και της κοινωνικής πολιτικής μας. Πλησιάσαμε σιγά – σιγά. Το 2000-2001 ήμαστε σε πολύ μικρή απόσταση, όσον αφορά τις κοινωνικές δαπάνες, από το μέσο όρο των κοινωνικών δαπανών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και με το κοινωνικό πακέτο το οποίο αναγγείλαμε φτάσαμε περίπου το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ο πρώτος ευρύτερος σημαντικός τομέας που πετύχαμε τη σύγκλιση.

Στην τρίτη 4ετία, όπως είπα πριν, θέλουμε να προχωρήσουμε τη σύγκλιση και σε πολλούς άλλους τομείς. Και θέλουμε ταυτόχρονα βέβαια να προχωρήσουμε και τα εθνικά μας θέματα, διότι τα εθνικά μας θέματα είναι αλληλένδετα με την ανάπτυξη και την πρόοδο.

Πετύχαμε τη δεύτερη 4ετία την ένταξη της Κύπρου. Και την τρίτη 4ετία είναι στην ημερήσια διάταξη η λύση του Κυπριακού και τα ελληνοτουρκικά.

Κάθε τετραετία -και τη δεύτερη τετραετία την οποία τώρα διανύουμε- αναγγέλλουμε το Σεπτέμβρη την οικονομική πολιτική, την οποία θα ακολουθήσουμε τον επόμενο χρόνο, τα μέτρα που θα πάρουμε τον επόμενο χρόνο. Είναι η πρώτη φορά που αναγγείλαμε μέτρα; Βεβαίως δεν είναι η πρώτη φορά. Αν θυμηθείτε και πέρσι και πρόπερσι και πιο πριν, το Σεπτέμβρη, εδώ στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης ή στην Αθήνα πριν από τη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, παρουσιάζαμε τις κατευθύνσεις της πολιτικής μας, καθώς και συγκεκριμένα μέτρα που ανταποκρίνονται στην πολιτική αυτή.

Πάρτε για παράδειγμα το 2001 και το 2002. Δεν αναγγείλαμε τα χρόνια αυτά το λεγόμενο φορολογικό πακέτο; Δεν μειώσαμε αισθητά τη φορολογική επιβάρυνση των φορολογούμενων; Δεν αποφασίσαμε ότι το αφορολόγητο όριο θα αυξηθεί; Ήταν εκλογές τότε; Ήταν εκλογικές οι παροχές τότε;

Μπορεί να πει κανείς «Τώρα δίνετε πολλά, τότε δεν δίνετε τόσα» και αυτό αληθεύει ως προς την πρώτη τετραετία. Γιατί την πρώτη τετραετία -όπως είπα και ξέρουμε όλοι- ο στόχος ήταν η σταθερότητα, η επίτευξη των στόχων που είχε θέσει το Μάαστριχ και γι' αυτό ήμασταν προσεκτικοί.

Τη δεύτερη τετραετία, που όπως είπα, ήταν τετραετία για να ξεπεράσουμε ανισορροπίες και να προχωρήσουμε και προς τη σύγκλιση, ακολουθήσαμε μια διαφορετική πολιτική. Αν δείτε ποιο ήταν το ύψος του πακέτου -για να χρησιμοποιήσω αυτή την έκφραση- θα διαπιστώσετε ότι το 2002 για παράδειγμα το φορολογικό πακέτο με το ασφαλιστικό το οποίο λύσαμε στη διάρκεια του χρόνου, έφτανε στο ύψος του 1,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.

Σήμερα αυτό το πακέτο των κοινωνικών μέτρων με τα εισοδηματικά, φτάνει περίπου στο 1,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Έχουμε επαναλαμβανόμενα οικονομικά μέτρα κάθε χρόνο και έχουμε οικονομικά μέτρα τα οποία κινούνται περίπου στο ίδιο ύψος. Γιατί φέτος είναι μια εξαίρεση; Δεν είναι καμία εξαίρεση. Είναι εξαίρεση μόνο για εκείνους οι οποίοι δεν βλέπουν την πρόοδο της πολιτικής μας.

Ας έρθω τώρα και στο οικονομικό για το οποίο προβάλλεται το επιχείρημα ότι δεν έχουμε τα λεφτά. Πρώτα από όλα θέλω να σημειώσω -και αφού μου δίνεται η αφορμή μου, ας μου επιτραπεί να επεκταθώ περισσότερο- ότι η Νέα Δημοκρατία διακρίνεται από πολυγλωσσία.

Υποστηρίζει το επιχείρημα, ότι δεν έχουμε τα λεφτά. Αλλά ταυτόχρονα λέει ότι αυτά που ανακοινώθηκαν είναι ψίχουλα. Λέει ότι θα χρειαστούμε δανεικά, αλλά δεν απαντά πώς χρειαζόμαστε δανεικά για τα ψίχουλα. Λέει ότι είναι οικονομικό έγκλημα, αλλά δεν μας λέει, γιατί, την ίδια στιγμή, κάποια από τα στελέχη της λένε ότι θα συνεχίσουν αυτά τα μέτρα. Δηλαδή είναι οικονομικό έγκλημα και θα συνεχίσουν το οικονομικό έγκλημα;

Χρειάζεται να δούμε τα πράγματα ψύχραιμα και τα πράγματα θα τα δούμε ψύχραιμα, εάν θυμηθούμε και εμποδίσουμε μια απλή αλήθεια: Κάθε χρόνο χάρη στους ρυθμούς ανάπτυξης της χώρας, αυξάνεται το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και αυτή η αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος δεν είναι μια στατιστική αξία η οποία δεν έχει επιπτώσεις στη ζωή του Έλληνα πολίτη και στη διαχείριση των οικονομικών του.

Το 2004 θα αυξηθεί το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά 10 δις ευρώ και αυτό βεβαίως θα έχει επίπτωση στις εισπράξεις του κράτους. Σε κάθε Πολιτεία, σε κάθε κράτος, όχι μόνο στην Ελλάδα, οι υπολογισμοί γίνονται με βάση την αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Εμείς εδώ μπορούμε να έχουμε βεβαιότητα γι' αυτή την αύξηση γιατί πετύχαμε τα περασμένα χρόνια, γιατί η διεθνής οικονομική συγκυρία βελτιώνεται, γιατί αφιερώνουμε πάρα πολύ μεγάλους πόρους σε έργα και δράσεις που αυξάνουν το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν.

Πού θα βρούμε τα χρήματα; Θα βρούμε τα χρήματα απ' αυτή την αύξηση και από πουθενά αλλού. Δεν χρειάζονται δανεικά. Πού στηρίζεται αυτή η θεωρία των δανεικών; Όλα αυτά τα χρόνια που πέρασαν είχαμε υψηλά ελλείμματα; Παίρναμε δανεικά και αντιμετωπίζαμε την κατάσταση; Δεν είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση αυτή που ελέγχει; Δεν απευθύνθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση στη Γαλλία και της είπε ότι ξεπέρασε το 3% του ελλείμματος, άρα δανεικά και πρέπει να σταματήσει να κινείται κάτω από το όριο του Μάαστριχ, αλλιώς θα έχει πρόστιμα; Δεν έγινε η ίδια συζήτηση με τη Γερμανία; Έγινε με εμάς μια τέτοια συζήτηση; Το άκουσε κανείς; Πώς προκύπτει, λοιπόν, αυτός ο ισχυρισμός;

Βεβαίως, μέσα στα πλαίσια των προϋπολογισμών που έχουμε και του προϋπολογισμού του 2004 θα καλύψουμε όλα αυτά τα μέτρα. Ο προϋπολογισμός του 2004 δεν είναι κάτι άγνωστο το οποίο θα φτιάξουμε μετά από δεν ξέρω πόσους μήνες. Τον προϋπολογισμό, τώρα τον δουλεύουμε. Δεν πρέπει να παρουσιάσουμε το αργότερο το πρώτο δεκαήμερο ή στις αρχές Οκτωβρίου στο σχέδιο του προϋπολογισμού; Θα αρχίσουμε να τον δουλεύουμε την 1^η Οκτωβρίου για να τον καταθέσουμε στις 3 και 4 Οκτωβρίου; Μα είναι σοβαρό αυτό να το λέει κανείς; Δεν ξέρουμε τι θα κάνουμε του χρόνου;

Δεν υπάρχει κανένας λόγος ανησυχίας. Ανησυχούν αυτοί που νομίζουν ότι τα μέτρα αυτά έχουν κοινωνικές και πολιτικές επιπτώσεις. Θέλω να προσθέσω, επειδή υπάρχει πολύ διαδεδομένη η άποψη ότι χρησιμοποιούμε τις αποκρατικοποιήσεις για να καλύψουμε όλα αυτά τα ποσά, ότι οι αποκρατικοποιήσεις χρησιμοποιούνται όσον αφορά τις εισπράξεις του δημοσίου για να μειώσουμε το δημόσιο χρέος.

Και θα κλείσω λέγοντας δύο αριθμούς: Το 1994 ξοδεύαμε περίπου το 65% των εσόδων για να καλύψουμε τόκους. Περίσσευε ένα 35% για κοινωνική πολιτική και άλλες δράσεις. Το 2002 ξοδεύαμε γύρω στο 25% για να καλύψουμε τους τόκους και περίσσευαν άλλα 75%. Αυτό δείχνει την πρόοδο που κάναμε και δείχνει και γιατί έχουμε τις δυνατότητες και τους

πόρους. Από το 35% που είχαμε, πήγαμε στο 75% του περισεύματος ή των δυνατοτήτων. Δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα και σας το διαβεβαιώνω αυτό.

Αυτό, όμως, είναι το αποτέλεσμα μίας σχεδιασμένης, συντονισμένης, αποφασιστικής πολιτικής, η οποία εξελίσσεται από το 1996 και μετά και δεν έχει ορίζοντα τον κάθε χρόνο ή το τέλος της τετραετίας. Έχει έναν ορίζοντα ευρύτερο, γιατί ο στόχος μας είναι να τοποθετήσουμε την Ελλάδα στην κοινωνία των αναπτυγμένων χωρών.

Γ. ΚΑΡΕΛΙΑΣ («ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ»): Κύριε Πρόεδρε, είτε τα μέτρα που ανακοινώσατε είναι προεκλογικά όπως λέει η Αντιπολίτευση, είτε δεν είναι όπως λέτε εσείς, είναι σαφές ότι έχουν έναν πολιτικό στόχο: Να ανατρέψουν το πολιτικό κλίμα ή να το βελτιώσουν, όπως λέμε εμείς οι δημοσιογράφοι. Είναι προφανές ότι αυτό είναι το ισχυρότερο όπλο σας.

Θα ήθελα να σας ρωτήσω: Πρώτον, μετά την ανακοίνωση των μέτρων διαπιστώνετε εσείς ότι κάτι αλλάζει, ότι αλλάζει το κλίμα; Δεύτερον, αν η αλλαγή αυτή δεν είναι ικανοποιητική πρέπει να περιμένουμε και άλλο πακέτο –ας το πω έτσι– σε άλλο επίπεδο; Έχετε άλλα όπλα δηλαδή στη φαρέτρα σας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτή η αντίληψη ότι είχε χαλάσει το πολιτικό κλίμα, ότι η Νέα Δημοκρατία προηγείται, ότι οι δημοσκοπήσεις παρουσιάζουν μία πολύ αρνητική εξέλιξη για το ΠΑΣΟΚ, είναι μία αντίληψη η οποία δεν βλέπει σε βάθος ή διαχρονικά την προσπάθειά μας.

Αν κοιτάξετε και την τετραετία του 1996-2000 θα διαπιστώσετε ότι το 1998 μετά την τότε προσαρμογή της δραχμής είχαμε φτάσει σε ένα ναδίρ πολιτικής απήχησης. Έπρεπε να σταματήσουμε την πολιτική μας; Έπρεπε να αλλάξουμε την πολιτική μας και να εγκαταλείψουμε τους στόχους μας; Όχι βέβαια. Γιατί έχουμε έναν ορίζοντα και έχουμε ένα στόχο. Οι εκλογές θα γίνουν την άνοιξη του 2004 και γι' αυτό δουλεύουμε εξ αρχής με την προοπτική αυτή. Κάθε χρόνο, τα περασμένα χρόνια, έτσι και φέτος μέσα στο πλαίσιο της οικονομίας η οποία αναπτύσσεται, παρουσιάζουμε την πρόοδο και αξιοποιούμε αυτή την πρόοδο.

Δεν πρόκειται να υπάρξει άλλο πακέτο, ή δεν πρόκειται να υπάρξουν άλλα μέτρα διότι αυτά δεν αρκούν ή δήθεν δεν φτάνουν για να αλλάξουν το πολιτικό κλίμα. Εμείς έχουμε πει ότι το κοινωνικό πακέτο στο οποίο αναφερθήκαμε έχει ύψος 1,7 δισεκατομμύρια ευρώ.

Έχουμε πει επίσης ότι θα υπάρξουν άλλα μέτρα και το σύνολο της προσπάθειάς μας αφορά 2,6 δις ευρώ. Τα άλλα μέτρα είναι θέματα τα οποία συναρτώνται με την εισοδηματική πολιτική και θα ληφθούν στη διάρκεια των διαπραγματεύσεων με τους φορείς, κατά τους επόμενους μήνες. Έχουμε ξεκαθαρίσει ήδη από τώρα τι θα κάνουμε όσον αφορά τα υπόλοιπα από το 1,7 δις ευρώ ως τα περίπου 2,6 δις ευρώ. Δεν πρόκειται να υποστούμε την πίεση «δώστε και άλλα», διότι εμείς πιστεύουμε στη σταθερότητα της οικονομίας και πιστεύουμε επίσης ότι η ανάπτυξη διασφαλίζεται αν υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο και το συγκεκριμένο αυτό σχέδιο το παρουσιάσαμε

και θα συνεχίζουμε να το συμπληρώνουμε με βάση τους αριθμούς, τους οποίους ανακοινώσαμε.

Αυτή είναι η πολιτική μας και είναι πολιτική σαφής, γιατί πιστεύουμε ότι ο ελληνικός λαός εκτιμά τη σαφήνεια, εκτιμά την ειλικρίνεια και εκτιμά το ότι πραγματοποιούμε πρόοδο από χρόνο σε χρόνο και κανείς δεν μπορεί να το αμφισβητήσει αυτό. Γιατί από χρόνο σε χρόνο έχουμε μεγαλύτερη αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος μας, γιατί από χρόνο σε χρόνο οι μισθωτοί και οι εργαζόμενοι έχουν αύξηση των πραγματικών μισθών τους, γιατί από χρόνο σε χρόνο βελτιώνεται η υποδομή της χώρας, γιατί από χρόνο σε χρόνο έχουμε περισσότερες πολιτικές.

Δεν χαράζουμε την πολιτική μας από δμηνο σε δμηνο, τη χαράζουμε για μία τετραετία. Από δμηνο σε δμηνο χαράζουν την πολιτική τους αυτοί οι οποίοι από τη μια μεριά λένε ότι πρόκειται για «ψίχουλα» και από την άλλη μεριά ταυτόχρονα λένε ότι πρόκειται για πράξη, η οποία δεν στηρίζεται στα οικονομικά δεδομένα της χώρας και οδηγεί σε οικονομική καταστροφή.

Β. ΣΚΟΥΡΗΣ («ΕΘΝΟΣ»): Κύριε Πρόεδρε, πέρυσι και προκειμένου οι Πανεπιστημιακοί να λύσουν την αποχή τους, είχατε υποσχεθεί αυξήσεις 20% σε δύο χρόνια, ενώ για το επίδομα των 175 ευρώ που πήραν όλοι οι άλλοι δημόσιοι υπάλληλοι, ακόμα και μέλη της Κυβέρνησής σας το υποσχέθηκαν στους καθηγητές Μέσης Εκπαίδευσης και στους δασκάλους. Ακόμη υπάρχουν οι αστυνομικοί και οι γιατροί του ΕΣΥ που διεκδικούν.

Θα ήθελα να σας ρωτήσω: Θα τηρήσετε τις υποσχέσεις σας σε αυτούς τους τομείς και σε ποιο βαθμό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Σκουρή, αναφέρεστε σε συγκεκριμένους αριθμούς και δεν είμαι αυτή τη στιγμή σε θέση να σας απαντήσω πάνω σε αυτούς τους συγκεκριμένους αριθμούς που αναφέρετε. Εκείνο το οποίο θέλω να πω είναι ότι πράγματι βρίσκονται σε εξέλιξη διαπραγματεύσεις, π.χ., με τα Σώματα Ασφαλείας, βρίσκονται σε εξέλιξη διαπραγματεύσεις ή θα πραγματοποιηθούν διαπραγματεύσεις με τους εκπαιδευτικούς και με όλους τους άλλους φορείς.

Υπάρχουν αιτήματα τα οποία είναι δικαιολογημένα και στα οποία πρέπει να ανταποκριθούμε και υπάρχουν αιτήματα τα οποία είναι αδικαιολόγητα και υπερβολικά. Υπάρχουν αιτήματα τα οποία δεν τίθενται επειδή πρέπει να υπάρξει μία βελτίωση μισθών και εισοδημάτων, αλλά για να υπάρξει αναμέτρηση με την Κυβέρνηση και δημιουργία μιας κατάστασης η οποία μπορεί να αποβεί πολιτικά αρνητική για την Κυβέρνηση.

Υπάρχει δηλαδή μια προσπάθεια από ορισμένους, είτε κοινωνικούς φορείς είτε ορισμένους συνδικαλιστές, να δημιουργήσουν λόγω των επερχομένων εκλογών, μία εντύπωση ότι επικρατεί στη χώρα αταξία. Δεν επικρατεί στη χώρα αταξία, υπάρχει συγκεκριμένη γραμμή την οποία ακολουθούμε και στην οποία αναφέρθηκα πριν: Ότι πέρα από τα μέτρα τα οποία αναγγείλαμε, θα υπάρξουν και διαπραγματεύσεις με όλους τους κοινωνικούς φορείς με τους οποίους πρέπει να γίνουν διαπραγματεύσεις, π.χ. με τους

εργαζόμενους στην εκπαίδευση, για να υπάρξουν οι απαραίτητες προσαρμογές οι οποίες είναι δυνατές μέσα στο σημερινό πλαίσιο.

Δεν πρόκειται ούτε να διακινδυνεύσουμε αυτό το οποίο έχουμε πετύχει, ούτε πρόκειται για χάρη υποτίθεται των εκλογών, να δώσουμε σε κάποιον περισσότερα απ' ό τι πιστεύουμε ότι είναι οικονομικά δυνατό και κοινωνικά σκόπιμο μέσα στο σημερινό πλαίσιο.

Π. ΛΑΜΨΙΑΣ («ΒΗΜΑ»): Κύριε Πρόεδρε, σημειώσα αυτές τις μέρες από τις ομιλίες σας εδώ μια λέξη: Μιλήσατε πολλές φορές για ρίσκο, «τετραετία υψηλού ρίσκου». Θέλω να μου πείτε σε τι συνίσταται το ρίσκο και για ποιους είναι το ρίσκο; Για τους πολίτες, για τη χώρα, ή για την Κυβέρνησή σας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η κυβέρνηση κ. Λάμπια πάντα αναλαμβάνει ρίσκα. Δεν ανησυχούμε γι' αυτό...

Π. ΛΑΜΨΙΑΣ («ΒΗΜΑ»): Θα ήθελα να μου περιγράψετε πώς εσείς προσδιορίζετε το ρίσκο και σε τι αναφέρεστε στους πολίτες. Επίσης, ένα δεύτερο: Μας είχατε πει το 2000 εδώ σε συνέντευξή σας να σας ρωτήσουμε το 2003 για το τι θα γίνει το 2005. Ανέτρεξα στο αρχείο μου και βρήκα την απάντησή σας το 2000. Είχατε πει ότι «για το 2005, για την προεδρική εκλογή, να με ρωτήσετε παρακαλώ το 2003».

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όσον αφορά το πρώτο σας ερώτημα, την τετραετία που έρχεται πρόκειται να κριθούν ορισμένα σημαντικά θέματα για τη χώρα. Ένα πρώτο σημαντικό θέμα για τη χώρα είναι το θέμα το οποίο σχετίζεται με την Κύπρο. Το 2004 η Κύπρος θα γίνει πλήρες μέλος της Ε.Ε. και μέχρι τότε θα γίνει μια προσπάθεια για τη λύση του Κυπριακού, είναι φανερό αυτό. Πρέπει να είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε τις εξελίξεις και να προσπαθήσουμε να υπάρξει λύση του Κυπριακού.

Επίσης στο τέλος του 2004, πρόκειται να γίνουν οι διαπραγματεύσεις για το πότε θα αρχίσουν οι ενταξιακές συζητήσεις με την Τουρκία. Μέχρι τότε θα πρέπει να έχει λύσει η Τουρκία τα προβλήματα, τα οποία έχει στο Αιγαίο, σε σχέση με την Ελλάδα. Αυτή η διαδικασία είναι μία διαδικασία η οποία απαιτεί υψηλή προσοχή από μας και χρειάζεται συντονισμένη και συνεχή προσπάθεια.

Στην τετραετία που έρχεται, το 2005-2006, πρόκειται να γίνει η διαπραγμάτευση για το Δ' ΚΠΣ. Το Δ' ΚΠΣ, όπως ξέρουμε όλοι, δεν μπορεί να έχει το ύψος του Γ' ΚΠΣ, διότι και έχουν αυξηθεί οι χώρες της Ε.Ε., αλλά και εμείς έχουμε φτάσει σε ορισμένα επίπεδα, όπου δεν δίνεται πλέον η πλήρης βοήθεια από πλευράς της Ε.Ε. Πρέπει λοιπόν να πετύχουμε –και θα το πετύχουμε γιατί διαφαίνεται αυτό– να συνεχιστεί η παροχή στήριξης από την Ε.Ε. Και αυτό είναι ένα θέμα το οποίο πρέπει να μας απασχολήσει ιδιαίτερα.

Όλα αυτά παίζουν σημαντικό ρόλο για την εξέλιξη της χώρας, γιατί από την εξέλιξη των ελληνοτουρκικών σχέσεων, προκύπτει ή απορρέει το ποιους πόρους θα έχουμε για να διαθέσουμε για την ανάπτυξή μας και για την

οικονομία μας, αν θα έχουμε περισσότερους ή τους ίδιους πόρους που έχουμε σήμερα. Αν θα καταφέρουμε να μειώσουμε τις αμυντικές δαπάνες ή δεν θα τις μειώσουμε.

Η τετραετία λοιπόν αυτή, η οποία ταυτόχρονα είναι μια τετραετία σύγκλισης, είναι και μια τετραετία όπου εμείς μπορούμε να εξασφαλίσουμε, να βρισκόμαστε σε ένα τέτοιο επίπεδο, ώστε να συνεχίσουμε μαζί με τις άλλες χώρες της Ε.Ε. την αναπτυξιακή πορεία και την πορεία ένταξης στο ευρύτερο οικονομικό και κοινωνικό χώρο της Ε.Ε. και αυτά τα οποία κερδίσαμε να τα εμπεδώσουμε. Αυτά τα οποία κερδίσαμε να τα αξιοποιήσουμε και να περιορίσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο τις διαφορές.

Γι' αυτό έχουμε πει ότι για τα επόμενα τέσσερα χρόνια θα παρουσιάσουμε μία χάρτα σύγκλισης που αφορά τον οικονομικό και κοινωνικό τομέα, γιατί θέλουμε τα επόμενα τέσσερα χρόνια να πλησιάσουμε ακόμη πιο πολύ, να είμαστε τόσο κοντά, ώστε σε μια φυσιολογική πορεία, να φτάσουμε μετά από λίγο, ή να είμαστε περίπου στο ίδιο επίπεδο.

Ανέφερα πριν ότι οι κοινωνικές δαπάνες, με το πακέτο το οποίο ανακοινώσαμε, κινούνται πια στο επίπεδο του μέσου όρου των κοινωνικών δαπανών της Ε.Ε. Είναι μία κατάκτηση αυτό και πρέπει να συνεχίσουμε αυτές τις κατακτήσεις. Είναι μια τετραετία όπου θα εμπεδώσουμε τις επιτυχίες, τις οποίες είχαμε σήμερα και δεν πρέπει αυτές τις επιτυχίες να τις διακυβεύσουμε. Χρειάζεται γι' αυτό να προχωρήσουμε με σχέδιο και σύνεση.

Υπάρχει και την τετραετία αυτή ένα άλλο γεγονός, το οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την Ελλάδα. Είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την Ελλάδα, γιατί οι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν αποτελούν μόνο ένα αθλητικό γεγονός, αποτελούν ένα κοινωνικό, πολιτικό γεγονός, το οποίο αναδεικνύει μια χώρα και της δίνει περισσότερες δυνατότητες ανάπτυξης.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Βαρκελώνης, έδωσαν μια παγκόσμια δημοσιότητα στη Βαρκελώνη και στην Ισπανία και όποιος πάει σήμερα στη Βαρκελώνη διαπιστώνει ότι υπάρχει συνέχεια αυτής της προσπάθειας που έγινε τότε. Εκεί πρέπει να πετύχουμε.

Αυτά λοιπόν είναι θέματα τα οποία είναι ιδιαίτερα σημαντικά και γι' αυτό το λόγο υπάρχουν μπροστά μας, τους επόμενους μήνες, διλήμματα. Τα διλήμματα στα οποία θα πρέπει να απαντήσουμε, είναι μεταξύ άλλων τα εξής:

Ας αρχίσω από τον οικονομικό τομέα: Θα συνεχίσουμε την ίδια πορεία την οποία είχαμε, με γνώμονα τη σταθερότητα, την ανάπτυξη, το σχεδιασμό; Ή θα αφήσουμε τα πάντα, όπως λέει η Νέα Δημοκρατία, στον αυτόματο πιλότο; Εξασφαλίζει ο αυτόματος πιλότος από μόνος του αυτή την πρόοδο;

Κάποιοι λένε, η Ευρωπαϊκή Ένωση καθορίζει τους κανόνες και δεν έχουμε να τρέξουμε από πίσω. Μα, δεν καθορίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση τους

κανόνες σε τέτοιο σημείο, ώστε να αποφασίζεται από την Κυβέρνηση με έναν τυφλοσούρτη η πολιτική. Αν συνέβαινε αυτό, γιατί τότε κάποιες χώρες τώρα έχουν ελλείμματα που ξεπερνάνε το στόχο, γιατί κάποιες χώρες τώρα έχουν άλλα προβλήματα, τα οποία δεν συμβιβάζονται με τους στόχους που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση;

Ένα σημείο το οποίο έχει σημασία είναι η οικονομική πολιτική και το δίλημμα: Αυτόματος πιλότος τον οποίο εμείς αρνούμαστε, ή πεποίθηση ότι χρειάζεται σχεδιασμός μέσα στο γενικότερο πλαίσιο.

Ένα δεύτερο σημείο που έχει σημασία είναι το εξής: Εμείς πιστεύουμε, ότι αυτή η κοινωνία, είναι μία κοινωνία όπου πρέπει να υπάρχει όλο και περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη και ότι όσο προχωρούμε, όσο κατακτούμε περισσότερα, τόσο πρέπει να δίνεται ένα μεγαλύτερο μέρος σ' αυτούς που δουλεύουν στην ανάπτυξη και οι οποίοι σήμερα βρίσκονται σε μια πιο μειονεκτική θέση.

Έχουμε όμως από την άλλη μεριά τη Νέα Δημοκρατία, η οποία όπως ξέρετε, υποστηρίζει για ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, τις ιδιωτικές παροχές στην υγεία, στην παιδεία κλπ. Και εκεί κρίνεται η πολιτική εξέλιξη της χώρας τα επόμενα χρόνια. Θα διευρύνουμε ή όχι το κοινωνικό κράτος; Θα το διευρύνουμε με ρυθμούς οι οποίοι επιτρέπουν να συνεχίσουμε, ή θα το εγκαταλείψουμε για χάρη της ιδιωτικής επιχειρηματικής πρωτοβουλίας ή μίας νεοφιλελεύθερης άποψης;

Τίθενται επίσης και διλήμματα ως προς τις διεθνείς σχέσεις μας. Χρειάζεται, σύμφωνα με το υπάρχον χρονοδιάγραμμα, να υπάρξει μία ρύθμιση των ελληνοτουρκικών σχέσεων σε σχέση με την υφαλοκρηπίδα. Το 2004 αρχίζουν οι διαπραγματεύσεις για το πότε θα υπάρξουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Τουρκία και μέχρι τότε η Τουρκία, πιστεύουμε εμείς, πρέπει να έχει τακτοποιήσει τα εκκρεμή θέματα.

Ποιος μπορεί να τακτοποιήσει αυτά τα εκκρεμή θέματα; Γιατί η τακτοποίηση αυτή συνεπάγεται, εφ' όσον υπάρξει και είναι ικανοποιητική, και μείωση των αμυντικών δαπανών. Μπορεί να τα τακτοποιήσει μία χώρα η οποία έχει καταφέρει να θέσει το θέμα των σχέσεων ως ένα θέμα ευρωπαϊκής πολιτικής ή μπορεί να το πραγματοποιήσει κάποιος ο οποίος θεωρεί ότι η πολιτική που ακολουθήσαμε μέχρι τώρα είναι μια πολιτική – χρησιμοποιώ τις λέξεις της Νέας Δημοκρατίας- «οσφυοκαμψίας και συνεχούς υποχώρησης»;

Και όσον αφορά το Κυπριακό, είπαμε ότι μέχρι το Μάη του 2004 θα προκύψουν προβλήματα για τη λύση του πολιτικού προβλήματος της Κύπρου. Εγώ δεν άκουσα από πλευράς της αξιωματικής αντιπολίτευσης να πει μία σαφή γνώμη σε σχέση με το Σχέδιο Ανάν, πώς το εννοεί, πώς το βλέπει, πώς θέλει αυτή τη διαπραγμάτευση. Και εκεί θα εξαρτηθεί η πορεία της επόμενης 4ετίας.

Γι' αυτό έχω πει, η επόμενη 4ετία είναι μία 4ετία υψηλού ρίσκου, διότι θα ληφθούν βασικές αποφάσεις, πέρα από τη σύγκλιση που ανέφερα, σε όλους

τους τομείς της οικονομικής, της κοινωνικής ζωής και των εξωτερικών σχέσεων της χώρας.

ΣΤ. ΤΖΙΜΑΣ («ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»): Κύριε Πρωθυπουργέ, τις τελευταίες μέρες οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής προωθούν στο Συμβούλιο Ασφαλείας ένα ψήφισμα, το οποίο μεταξύ άλλων προβλέπει τη συγκρότηση και ανάπτυξη στρατιωτικής πολυεθνικής δύναμης στο Ιράκ. Το σχέδιο αυτό, όπως διαβάσαμε, έγινε δεκτό με κάποια ψυχρότητα από το λεγόμενο Γερμανογαλλικό Άξονα.

Θέλω να ρωτήσω τι σκέφτεστε, σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, η Ελλάδα θα στείλει στρατό στο Ιράκ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εμείς έχουμε ξεκαθαρίσει τη θέση μας, πιστεύω εδώ και καιρό, ότι η παρουσία στρατιωτικών δυνάμεων από οποιεσδήποτε χώρες, εφ' όσον δεν υπάρχει μία ενεργή συμμετοχή του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στην πολιτική διοίκηση του Ιράκ και εφ' όσον δεν υπάρχει ένα χρονοδιάγραμμα για το πώς όλο και περισσότερο οι Ιρακινοί θα διοικήσουν τα δικά τους πράγματα, δεν ωφελεί.

Θα πρέπει να λυθούν κι αυτά τα θέματα, ώστε να μπορεί η δύναμη η οποία θα πάει εκεί να είναι μία διαπραγματευτική, ειρηνευτική δύναμη. Όλοι έχουμε συμφέροντα για μία ειρηνική εξέλιξη στο Ιράκ. Έχουμε συμφέρον, διότι οι κανόνες που ισχύουν στις διεθνείς σχέσεις επιβάλλουν ο ιρακινός λαός να έχει τη δυνατότητα να καθορίσει την τύχη του, να έχει ένα ειρηνικό μέλλον. Διότι οι κανόνες του Διεθνούς Δικαίου επιβάλλουν ότι μία εξέλιξη όπως αυτή του Ιράκ δεν μπορεί να διαιωνίζεται και γι' αυτό πρέπει να βρούμε τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Και ο καλύτερος δυνατός τρόπος, πιστεύουμε εμείς, είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, όχι μονάχα σε στρατιωτική ή αστυνομική παρουσία, αλλά και στις πολιτικές εξελίξεις, ώστε οι Ιρακινοί το ταχύτερο να αναλάβουν τη διοίκηση, την Κυβέρνηση της χώρας τους.

Ν. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ («ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ»): Κύριε Πρόεδρε, απαντώντας προηγουμένως στο συνάδελφό μου τον κ. Καρελιά αναφερθήκατε στις μετρήσεις του 1998, που όντως έδειχναν ένα ναδίρ της πολιτικής απήχησης του ΠΑΣΟΚ, όπως είπατε, και παρ' όλα αυτά δύο χρόνια μετά κερδίσατε τις εκλογές.

Επιτρέψτε μου να σας μεταφέρω μία εκτίμηση που ακούγεται, ότι δηλαδή αναμένετε τις δημοσκοπήσεις που έπονται, προκειμένου να πάρετε τις αποφάσεις σας για το αν θα γίνουν πρόωρες ή μη εκλογές. Το ερώτημα είναι, αν αυτή η εκτίμηση έχει βάση, ή αν υπάρχει κάποιος λόγος που μία πρόωρη προσφυγή στις κάλπες θα μπορούσε να είναι εθνικά επιζήμια;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ανέφερα πριν ότι οι εκλογές θα γίνουν την Άνοιξη του 2004. Και θέλω να επαναλάβω αυτό που έχω πει για πάρα πολλές φορές: Εμείς δεν κάνουμε μία πολιτική δημοσκοπήσεων. Εμείς κάνουμε μία

πολιτική, η οποία έχει ένα συγκεκριμένο σχεδιασμό για ολόκληρη την τετραετία και για τα επόμενα χρόνια, γιατί βλέπουμε τη διαδικασία εξέλιξης της Ελλάδος ως μία διαδικασία συνεχούς πορείας.

Λοιπόν, δεν πρόκειται και τώρα οι καλές ή οι κακές δημοσκοπήσεις να μας πείσουν να κάνουμε πρόωρες εκλογές. Οι εκλογές, επαναλαμβάνω, θα έρθουν στο τέλος της τετραετίας, διότι στο τέλος της τετραετίας θα φανεί το σύνολο του έργου μας.

Πάρτε, για παράδειγμα, εδώ στη Θεσσαλονίκη. Έπισκέφτηκα χθες τους δρόμους οι οποίοι γίνονται: την περιφερειακή, την εξωτερική περιφερειακή, τη δυτική είσοδο στην πόλη. Οι δρόμοι αυτοί, άλλοι θα δοθούν στην κυκλοφορία το 2003, άλλοι θα δοθούν το 2004.

Εμείς θέλουμε να έχουμε πραγματοποιήσει, όσο το δυνατόν περισσότερο από το έργο μας, να είναι εμφανές το έργο αυτό και το έργο τρέχει. Γιατί να βιαστούμε; Έχουμε κανένα λόγο να βιαστούμε; Εμείς πιστεύουμε ότι και ως προς την οικονομία, τα πράγματα, όπως δείχνουν, θα πηγαίνουν καλύτερα και όσον αφορά το έργο μας θα υπάρχουν όλο και περισσότερες αποδείξεις για το τι κάνουμε. Και όσον αφορά την προοπτική μας πιστεύω ότι θα φαίνεται ακόμη καλύτερα το επόμενο χρονικό διάστημα, η σύγκλισή μας με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σ.ΛΙΑΠΕΔΗΣ («MEGA»): Κύριε Πρόεδρε, στις αρχές του καλοκαιριού είχατε εξαγγείλει κάποιες πολιτικές και κάποιες θεσμικές πρωτοβουλίες για τον εκσυγχρονισμό του πολιτικού συστήματος, όπως είχατε πει. Δύο βασικές απ' αυτές ήταν ο εκλογικός νόμος και η διαδικασία για το πόθεν έσχες.

Σε πέντε μέρες λήγει η προθεσμία και αρκετοί από τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, αν όχι οι περισσότεροι, δεν έχουν ανταποκριθεί στο αίτημά σας, ενώ σε ό,τι αφορά τον εκλογικό νόμο, δηλώσεις ακόμα και υπουργών σας φέρνουν να τάσσετε υπέρ της απάλειψης βασικών διατάξεων του σχεδίου νόμου αυτού, το οποίο διαφοροποιούσε σε κορυφαία σημεία τον υφιστάμενο εκλογικό νόμο.

Πώς θεωρείτε ότι θα εκσυγχρονιστεί το πολιτικό σύστημα, όταν πρωτοβουλίες που αναγγέλλονται, εν τέλει βασικές τους κατευθύνσεις αποσύρονται ή πρόκειται να αποσυρθούν;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ας έρθω πρώτα στο θέμα του πόθεν έσχες. Θέλω να θυμίσω την εξέλιξη, γιατί μερικές φορές η μνήμη μας είναι πολύ μικρή.

Τι είχε γίνει περίπου την Άνοιξη; Την Άνοιξη υπήρχε ένας γενικός αναβρασμός, καταγγελίες, διαπιστώσεις ότι υπάρχει αδιαφάνεια σε όσα θέματα χειρίζεται η Κυβέρνηση, ότι οι Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ κέρδισαν στο Χρηματιστήριο, ότι δεν εφαρμόζεται το πόθεν έσχες κ.ο.κ.

Όπως θα θυμάστε όλοι, τότε εγράφη και ελέχθη από πολλούς ότι η Κυβέρνηση θα πρέπει να εγκαταλείψει το ενδιαφέρον της για την Προεδρία. Υπήρχε κι ένα άρθρο –θυμάμαι– σε κάποια εφημερίδα που είχε τον τίτλο

«Φτάνει πια η Προεδρία». Εγώ απάντησα τότε ότι θα συνεχίσουμε μέχρι τέλος του εξαμήνου ν' ασχολούμαστε με την Προεδρία, γιατί η Προεδρία δεν είναι μια διαδικασία δημοσίων σχέσεων, έχει σκοπό ν' αναδείξει τη χώρα, να βελτιώσει τη διαπραγματευτική θέση της και να δημιουργήσει καλύτερες προϋποθέσεις για την επίλυση όλων των προβλημάτων της.

Πράγματι, μετά το τέλος του εξαμήνου, ασχολήθηκα με αυτή την κατάσταση και το πρώτο το οποίο αποφασίσαμε ήταν να υπάρχει μια αναδρομική διερεύνηση του πόθεν έσχες των Βουλευτών, οι οποίοι στην προηγούμενη συζήτηση ήταν εκείνοι, οι οποίοι καταγγέλλονταν, ή για τους οποίους επισημαινόταν ότι υπάρχει αδιαφάνεια από το 1990 και μετά.

Τι διαφέρει αυτή η έρευνα από προηγούμενες έρευνες που γίνονται κάθε χρόνο σε σχέση με το πόθεν έσχες; Αυτή η έρευνα είναι συγκριτική, ενώ οι προηγούμενες έρευνες δεν είναι συγκριτικές. Στις προηγούμενες έρευνες διαπιστώνεται αν μια δήλωση του πόθεν έσχες είναι σωστά συντεταγμένη κι έχει εσωτερική λογική. Σε αυτή την έρευνα θα διαπιστωθεί, όπως πρέπει, - γιατί έτσι γίνεται μια σωστή έρευνα- αν τα εισοδήματα πολλών ετών δικαιολογούν τις εξελίξεις των επομένων ετών. Αυτό θα γίνει για όλους τους Βουλευτές, για να μην υπάρχει ίχνος αμφιβολίας για την περιουσιακή τους κατάσταση, την εξέλιξη της περιουσιακής τους κατάστασης και αν υπάρχουν παρανομίες.

Το δεύτερο σημείο ήταν το εξής: Επειδή ένα στοιχείο εσόδου, εισοδήματος μπορεί να είναι και οι χρηματιστηριακές συναλλαγές, αποφάσισα να ζητήσω από τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ να καταθέσουν μια δήλωση σε σχέση με τις χρηματιστηριακές τους συναλλαγές. Γιατί αυτό; Διότι όλες οι συναλλαγές όλων των βουλευτών πρέπει να ερευνηθούν, αλλά αυτό βεβαίως θα πάρει πολύ καιρό, διότι χρειάζεται μια διαδικασία. Πρέπει η αρμόδια Επιτροπή της Βουλής να καλέσει τον βουλευτή, μετά να απευθυνθεί στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, να περιμένει τα στοιχεία από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, να ξανακαλέσει το βουλευτή κ.ο.κ.

Η διαδικασία αυτή, όσον αφορά τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, έχει σκοπό να επιταχύνει την όλη διαδικασία του πόθεν έσχες. Να διευκρινίσει τα στοιχεία. Και γι' αυτό, όσον αφορά τις χρηματιστηριακές συναλλαγές, στη δήλωσή μου τότε έκανα σαφέστατο ότι αυτό αποσκοπεί μόνο και μόνο στη διαπίστωση κερδών και ζημιών που υπήρξαν στο εισόδημα. Για τους βουλευτές των άλλων κομμάτων δεν έχω τη δυνατότητα. Ας αποφασίσουν τα άλλα κόμματα, αν θέλουν να επιταχυνθεί η διαδικασία του πόθεν έσχες.

Παρεκάλεσα τον Πρόεδρο της Βουλής και συνεργάστηκα δυο φορές μαζί του, η όλη αυτή διαδικασία να έχει τελειώσει μέχρι τέλος του έτους. Γιατί πιστεύω ότι πρέπει να έχει τελειώσει μέχρι τέλους του έτους, για να μην αρχίσει ο επόμενος χρόνος και πλησιάζουμε προς τις εκλογές με εκκρεμή όλα αυτά τα ζητήματα τα οποία μπορούν να προκαλέσουν αμφισβήτηση για τους πολιτικούς και το πολιτικό σύστημα. Να ξεκαθαρίσουν το ταχύτερο. Αυτό θέλω.

Διαπιστώνω, λοιπόν, ότι όταν έγινε αυτή η συζήτηση, περί το Μάιο, όλο το επίκεντρο της προσοχής εστιάσθηκε στο τι έκαναν οι βουλευτές σε σχέση με το Χρηματιστήριο. Αφού πήραμε αυτές τις αποφάσεις όλο το επίκεντρο της προσοχής στράφηκε σε αντίθετη κατεύθυνση: Πως αμφισβητούμε το κύρος των βουλευτών ή θέτουμε σε κίνδυνο τη δημοκρατία;

Δεν μπορούμε το Μάη να λέμε το ένα και τώρα να λέμε ακριβώς το αντίθετο. Εγώ πιστεύω ότι η κατάθεση αυτής της δήλωσης είναι μια πολιτική πράξη για τη διαφάνεια, για το κύρος του πολιτικού συστήματος, για το κύρος των βουλευτών.

Σε ποιον δηλαδή πρέπει να δώσουμε δίκιο; Να μην δώσουμε δίκιο στους πολίτες, οι οποίοι θέλουν να ξέρουν σαφέστατα τι συμβαίνει; Και να δώσουμε δίκιο σε όλους αυτούς που σπέρνουν αμφιβολίες και αμφισβητήσεις για τους βουλευτές και το πολιτικό σύστημα; Εγώ πιστεύω το πρώτο: στους πολίτες.

Είδα, συμπτωματικά, σήμερα ή χθες, μια δημοσκόπηση, η οποία λέει ότι πάνω από το 75% των πολιτών (δεν θυμάμαι αν φτάνει και στο 95%) επικροτούν αυτή τη διαδικασία. Γιατί την επικροτούν οι πολίτες; Γιατί αισθάνονται την ανάγκη αυτοί που τους εκπροσωπούν να δίνουν το παράδειγμα.

Έρχομαι στο τρίτο σημείο που αφορά τους Διοικητές των ΔΕΚΟ και των Οργανισμών. Λέγεται: «Γιατί δεν ζητήσατε και από αυτούς δηλώσεις για τις χρηματιστηριακές συναλλαγές;». Εδώ υπάρχουν πολλά σημεία τα οποία πρέπει να προσέξουμε.

Πρώτα από όλα, εγώ απευθύνομαι στους βουλευτές, διότι οι βουλευτές είναι μέλη του ΠΑΣΟΚ, είναι πολιτικά πρόσωπα, τα οποία έχουν ευθύνη να παρουσιάσουν τις θέσεις του ΠΑΣΟΚ, τον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων από τους ίδιους, γιατί αυτοί έχουν σχέση με το ΠΑΣΟΚ και έχουν ως εκ τούτου ορισμένες υποχρεώσεις. Εγώ δεν ξέρω ποιοι Διοικητές των ΔΕΚΟ είναι μέλη του ΠΑΣΟΚ και δεν μπορώ να απευθύνομαι μόνο σε μέλη του ΠΑΣΟΚ. Αλλά αυτό πείτε ότι είναι το ένα.

Το άλλο είναι ότι σε κάθε δημόσιο Οργανισμό υπάρχουν συγκεκριμένες διαδικασίες ελέγχου. Δεν μπορεί να τις παραβλέπουμε αυτές, διότι αυτές οι διαδικασίες ελέγχου είναι κι αυτές που κατοχυρώνουν αυτό που επιδιώξαμε και θέλουμε: την ανεξαρτησία της Διοίκησης απέναντι στην Κυβέρνηση, σε κάθε Κυβέρνηση. Με μια μονοκονδυλιά θα διαγράψουμε όλες αυτές τις υποχρεώσεις τις οποίες έχουμε και νομικές αλλά και οικονομικο-ηθικές; Όχι βέβαια.

Υπάρχει κι ένα τρίτο, το πιο σημαντικό, θα μου επιτρέψετε να σας πω: Από την ισχύουσα νομοθεσία προβλέπεται για τους Διοικητές των ΔΕΚΟ και των Οργανισμών ότι και υποχρέωση έχουν να υποβάλλουν πόθεν έσχες και το πόθεν έσχες τους μπορεί να ελεγχθεί λεπτομερειακά σε σχέση με χρηματιστηριακές συναλλαγές. Γιατί λοιπόν επιπλέον του νόμου να κάνουμε

και νέες διατάξεις, οι οποίες απλώς θα επαναλαμβάνουν τα προηγούμενα; Μα, δεν γίνεται αυτό.

Εγώ όμως θέλω να σας θυμίσω, ότι όταν πήραμε την απόφαση για τους βουλευτές, είπαμε ότι θα υπάρχει μια διαδικασία στον Άρειο Πάγο κι αυτό το οποίο γίνεται για τους βουλευτές θα γίνει και από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο οποίος θα εξετάσει τον τρόπο να επισπεύσει τις διαδικασίες, ώστε για ορισμένες κατηγορίες και υποχρεωτική να είναι η αναδρομική εξέταση και να λήξει το ταχύτερο.

Αυτή είναι η εξέλιξη και δεν νομίζω ότι οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ δεν θα θελήσουν να κάνουν αυτή την πολιτική πράξη, η οποία επιβεβαιώνει τη θέλησή τους για διαφάνεια, τη θέλησή τους να απορρίψουν τις οποιεσδήποτε κατηγορίες, τη θέλησή τους να δείξουν ότι όλα αυτά τα οποία λέχθηκαν για αρκετούς μήνες στην αρχή του έτους, δεν ήταν αληθή.

Ως προς τον Εκλογικό Νόμο, εγώ θυμάμαι πολύ καλά ότι όταν παρουσίασα τον Εκλογικό Νόμο -και μπορώ να ανατρέξω εδώ στα χαρτιά μου- είχα πει, αφού συνεδριάσαμε με τους συναδέλφους και αποφασίσαμε, ότι υπάρχει μία γκάμα θεμάτων για τα οποία παίρνουμε οπωσδήποτε αποφάσεις.

Η γκάμα αυτή θεμάτων, μεταξύ άλλων, καλύπτει την αναλογικότερη εκπροσώπηση, καλύπτει τη σταθερότητα του πολιτικού συστήματος και καλύπτει το θέμα, από το οποίο ξεκίνησε όλη αυτή η συζήτηση, τις μεγάλες περιφέρειες, οι οποίες οδηγούν σε υπερβολικές δαπάνες και δημιουργούν έτσι τη δυνατότητα εξάρτησης των υποψηφίων από κάποιους χρηματοδότες. Επίσης το πρόβλημα ότι με το ισχύον σύστημα προκύπτουν εξελίξεις ως προς την εκλογή, οι οποίες δεν είναι κατανοητές, διότι εκλέγεται ένας Βουλευτής σε μία περιφέρεια χωρίς να έχει τέτοιο ποσοστό ψήφων, το οποίο να δικαιολογεί την εκλογή του, ενώ ένα Κόμμα το οποίο θα έπρεπε να εκλέξει εκεί Βουλευτή, δεν εκλέγεται.

Πάνω σε αυτά πήραμε αποφάσεις. Τις παρουσιάσαμε αυτές τις αποφάσεις και τις θέσαμε σε συζήτηση. Υπήρχαν και δύο θέματα – αν θυμάμαι καλά δύο, μπορεί να είναι και άλλα – για τα οποία είπαμε ότι δεν παίρνουμε οριστικές αποφάσεις. Θέλουμε να γίνει μία συζήτηση. Το ένα θέμα ήταν αν θα υπάρχουν λίστες κατά περιφέρεια και το άλλο θέμα, αν θα μπορεί ο ψηφοφόρος να σταυροδοτεί σε περισσότερα ψηφοδέλτια χωρίς να αλλάζει ο τελικός συσχετισμός των βουλευτών.

Αυτά τα δύο θέματα είναι προς συζήτηση και συζητήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ, συζητήθηκαν ή παρουσιάστηκαν από τον υπουργό κ. Σκανδαλίδη και θα συζητηθούν και στην Διακομματική Επιτροπή. Όταν λέμε «διάλογο», εννοούμε ότι μετά το διάλογο θα πάρουμε τις αποφάσεις μας. Μετά τον διάλογο θα πάρουμε τις αποφάσεις μας ανάλογα με τις αντιδράσεις, ανάλογα με τα επιχειρήματα τα οποία θα έχουν προβληθεί, γιατί εκείνο το οποίο πρώτα απ' όλα θέλουμε είναι το εκλογικό σύστημα να ξεπεράσει τους κινδύνους από τις μεγάλες περιφέρειες. Δεύτερον, να είναι πιο αντιπροσωπευτικό, να εκλέγεται όμως σταθερή

Κυβέρνηση και να είναι ένα σύστημα πιο απλό ως προς τη λειτουργία του. Και πάνω σε αυτό κάναμε προτάσεις. Τα άλλα θα τα δούμε.

Δ. ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ («ΑΝΤ1»): Κύριε Πρόεδρε, να σας πλώ κάπου αλλού. Οι Σύμβουλοι του Πρωθυπουργού κυβερνούν μεν, δεν εκλέγονται δε. Αυτό σημαίνει ότι ο Πρωθυπουργός έχει ευθύνη γι' αυτούς. Από αυτούς που υποδεχθήκατε μαζί και κάνατε τις εκλογές το 2000 ο κ. Τσουκάτος ήταν, έφυγε, δεν μάθαμε γιατί. Ο κ. Πανταγιάς ήταν, έφυγε, δεν μάθαμε γιατί. Ο κ. Νεονάκης και ο κ. Μανίκας μάθαμε γιατί έφυγαν, αλλά για κανέναν από όλους δεν είπατε κουβέντα σε κανέναν να μάθουμε γιατί. Μήπως τώρα εν όψει της νέας τετραετίας νοιώθετε την ανάγκη να εξηγήσετε, να πείτε τι έχει συμβεί για να ξέρουμε και πώς θα βλέπουμε και τους επόμενους συμβούλους σας;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτα απ' όλα η διαπίστωσή σας ότι οι Σύμβουλοι του Πρωθυπουργού κυβερνούν είναι τελείως λανθασμένη. Οι Σύμβουλοι του Πρωθυπουργού δεν κυβερνούν. Οι Σύμβουλοι του Πρωθυπουργού συμβουλευούν τον Πρωθυπουργό. Οι Σύμβουλοι του Πρωθυπουργού είναι άνθρωποι οι οποίοι έχουν τις απόψεις τους, έχουν τα πολιτικά τους πιστεύω, έχουν κάποιον τρόπο αντιμετώπισης διαφόρων θεμάτων, τα οποία σχετίζονται με την προσωπική τους ζωή, την κοινωνική τους δράση και ο οποίος εκφράζει τους ίδιους και όχι τον Πρωθυπουργό.

Μερικές φορές συμπίπτουμε, μερικές φορές διαφωνούμε. Όταν διαφωνούμε, παρακαλώ όποιον διαφωνεί και με τον οποίο δεν μπορώ να συμπέσω είτε στις απόψεις ή σε ορισμένα ειδικά θέματα, να αναλάβει μία άλλη δραστηριότητα. Αναφέρατε τέσσερις περιπτώσεις. Οι δύο από αυτές τις περιπτώσεις είναι βουλευτές. Οι βουλευτές δεν είναι Σύμβουλοι του Πρωθυπουργού. Αλλά πρέπει να σας πω ότι έχω και πολλούς άλλους συνεργάτες με τους οποίους συνεργάζομαι, Οικονομικούς Συμβούλους, Διπλωματικό Σύμβουλο και Διπλωματικό Γραφείο, Κοινωνικό Σύμβουλο. Δεν τους ξέρετε, κ. Καμπουράκη, διότι δεν υπέπεσαν στη δημόσια αντίληψη από ένα τέτοιο θέμα.

Αλλά η εικόνα την οποία παρουσιάζετε, ότι η διαφορά απόψεων με ορισμένους δείχνει ότι εδώ επεκράτησε μία τάση απομάκρυνσης ανθρώπων, δεν είναι αλήθεια. Με όλους υπήρξε μία συζήτηση και συμφωνήσαμε ότι εφ' όσον δεν υπάρχει σύμπτωση απόψεων ο καθένας τραβάει το δρόμο του.

Από εκεί και πέρα, όμως, θέλω να πω σε σας και σε όλους τους άλλους που επικαλούνται αυτό το γεγονός, ότι έχω συνεργάτες στενούς με τους οποίους συνεχώς βρίσκομαι σε συνεννόηση και με τους οποίους χαράζω την πολιτική. Οι συνεργάτες αυτοί είναι οι Υπουργοί και οι Υφυπουργοί. Η Κυβέρνηση είναι οι συνεργάτες μου. Με την Κυβέρνηση αποφασίζουμε την πολιτική.

Με την Κυβέρνηση αποφασίζουμε τα μέτρα, πώς θα αντιμετωπίσουμε κοινωνικές κινητοποιήσεις, πώς θα χαράξουμε τις προοπτικές, πώς θα διαμορφώσουμε την πολιτική και άμεσα και μακροπρόθεσμα. Η Κυβέρνηση είναι – ως μου επιτραπεί η έκφραση – η ομάδα η οποία διοικεί. Αυτή έχει

την ευθύνη μαζί με μένα και αυτή καθορίζει την πολιτική. Οι Σύμβουλοι δεν την καθορίζουν.

Ε.ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ («ALPHA TV»): Κύριε Πρωθυπουργέ, ένα από τα κορυφαία στελέχη του Κόμματός σας, ο κ. Πάγκαλος το τελευταίο χρονικό διάστημα ασκεί κριτική όχι μόνο στην πολιτική σας, αλλά και σε σας προσωπικά, μιλώντας για αυταρχισμό και για αλαζονεία. Σας ενοχλεί αυτό και πώς βλέπετε το μέλλον του κ. Πάγκαλου μέσα ή έξω από το ΠΑΣΟΚ;

Αλλά επιτρέψτε μου μια και μιλάμε για το μέλλον θα ήθελα να μου πείτε εάν οι Ευρωπαίοι ηγέτες επιλέξουν τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας για κάποιο ευρωπαϊκό αξίωμα, τι θα κάνει αφού θα είναι μεγάλη τιμή και για τον ίδιο και για τη χώρα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κ. Πάγκαλος έχει τις απόψεις του. Ο κ. Πάγκαλος δεν είναι ο μόνος που έχει τις απόψεις του. Και άλλοι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ έχουν παρουσιάσει, θα έλεγα πολλές φορές και έντονα και σκωπτικά και ειρωνικά τις απόψεις τους. Πιστεύω ότι στην πολιτική αυτό είναι συνηθισμένο και εκείνο το οποίο έχω εγώ υποχρέωση είναι να κάνω συνθέσεις και να κατευθύνω μαζί με την Κυβέρνηση και με τα Όργανα του Κόμματος την παράταξη στο έργο της. Αυτό και κάνω. Τώρα όσον αφορά το μέλλον του κ. Πάγκαλου, όπως και κάθε βουλευτής, έχει και τώρα και στο μέλλον τη δυνατότητα να συμμετάσχει στη διαμόρφωση της πολιτικής.

Ως προς το δεύτερο ερώτημα, αυτή τη στιγμή, απ' όσο ξέρω, κα Καλογεροπούλου, υπάρχει ένα αξίωμα στην Ε.Ε., το αξίωμα του Προέδρου της Επιτροπής. Και επειδή έχω ερωτηθεί επανειλημμένα, σας επαναλαμβάνω τις προηγούμενες απαντήσεις μου: Δεν ενδιαφέρομαι γι' αυτό το αξίωμα.

Β. ΑΝΤΩΝΑΡΟΣ («ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ ΞΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ»): Κύριε Πρόεδρε, και στην ομιλία σας προχθές, στην εναρκτήρια ομιλία σας για την Έκθεση και σήμερα αναφερθήκατε επανειλημμένα στην προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού και των θεμάτων της υφαλοκρηπίδας που έχουν προκύψει με την Τουρκία, ως απαραίτητη προϋπόθεση για να απελευθερωθούν όροι από τον αμυντικό τομέα για τον κοινωνικό τομέα και την ανάπτυξη της χώρας. Αναφερθήκατε σε αυτό προηγουμένως.

Εγώ εκείνο που θα ήθελα να σας ρωτήσω είναι: Πώς βλέπετε τη στάση της Τουρκίας περίπου ένα χρόνο μετά την εκλογή μιας νέας Τουρκικής Κυβέρνησης; Έχετε την εντύπωση ότι η κατάσταση, έτσι όπως διαμορφώνεται στην Τουρκία, δίνει ελπίδα, φως για επίλυση αυτών των θεμάτων που τόσα χρόνια τώρα πάνε λίγο πολύ σημειωτόν;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όπως γνωρίζουμε, η νέα Τουρκική Κυβέρνηση θέλει να ακολουθήσει μία πολιτική, ιδίως στον εσωτερικό τομέα, στον τομέα των δικαιωμάτων, τον κοινωνικό τομέα, διαφορετική, ή πολύ διαφορετική από τις προηγούμενες Κυβερνήσεις. Η νέα Τουρκική Κυβέρνηση επίσης με σαφήνεια δήλωσε ότι επιδιώκει η Τουρκία να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γι' αυτό επιθυμεί να αρχίσουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις.

Η νέα Τουρκική Κυβέρνηση έχει κατανοήσει, ότι για να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να λύσει και ορισμένα προβλήματα, τα οποία χρονίζουν. Αυτή τη στιγμή έχει πάρει μία σειρά από μέτρα, τα οποία έχει επανειλημμένα διατυπώσει σε μεταρρυθμιστικά πακέτα, όπως τα αποκαλεί, για να προσαρμοστεί στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πιστεύω ότι έχει απόλυτα συνειδητοποιήσει ότι εάν θελήσει να πετύχει την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων, θα πρέπει και να διευθετήσει τα εκκρεμή θέματα που υπάρχουν όσον αφορά την Κύπρο και όσον αφορά την υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου και γενικά τις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Η νέα Τουρκική Κυβέρνηση κινείται, όμως, σε ένα πλαίσιο, το οποίο καθορίζεται και από παλιές αντιλήψεις, τις μέχρι τώρα πρακτικές, τις νοοτροπίες που βλέπουν την Τουρκία ως συνέχεια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και ως εκ τούτου θα πρέπει να παίζει έναν αντίστοιχο ρόλο και σε όλα αυτά. Συστήματα και απόψεις που παρεμποδίζουν την προσέγγιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ελλάδα και τη λύση του Κυπριακού.

Εγώ είχα συναντήσεις με τον κ. Ερντογάν. Από τις συναντήσεις αυτές σχημάτισα την εντύπωση ότι ο κ. Ερντογάν και η Τουρκική Κυβέρνηση θέλουν να κάνουν βήματα για να υπερβούμε αυτές τις δυσκολίες, οι οποίες υπάρχουν. Περιμένω τα βήματα αυτά.

Δεν έχω δει μέχρι σήμερα μία έμπρακτη απόδειξη ότι, πράγματι, αλλάζουν τα πράγματα. Σε αυτές τις περιπτώσεις δεν αρκούν οι καλές προθέσεις, τις οποίες σε καμιά περίπτωση δεν αμφισβητώ. Πρέπει να υπάρξουν κινήσεις, να υπάρξουν δράσεις που να δείχνουν ότι θέλουμε να υπερβούμε τις διαχωριστικές γραμμές που μας χωρίζουν και να δημιουργήσουμε συνθήκες ειρήνης και συνεργασίας στην περιοχή.

Εμείς, από τη δική μας πλευρά, πιστεύω ότι έχουμε δείξει ότι το θέλουμε αυτό και περιμένουμε τώρα από την Τουρκία έμπρακτα να προχωρήσει σε βήματα τέτοια, ώστε να μπορούμε να επιτύχουμε συμφωνίες για τα εκκρεμή θέματα.

Θέλω εδώ πάλι να επαναλάβω αυτό που είπα πριν: Αυτό είναι ένα ιδιαίτερα σημαντικό θέμα για την ελληνική ανάπτυξη. Διότι η Ελλάδα έχει το υψηλότερο ποσοστό στρατιωτικών δαπανών σε σχέση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είμαστε εκείνοι που ξοδεύουμε τα περισσότερα για την άμυνα. Και ξοδεύουμε γιατί πρέπει να έχουμε αμυντική ικανότητα και να είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε την οποιαδήποτε κατάσταση, αλλά αυτό μακροπρόθεσμα δεν συμφέρει τη χώρα.

Εάν θέλουμε να δώσουμε μία ώθηση στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, πρέπει να αντλήσουμε από τις αμυντικές δαπάνες ένα σημαντικό ποσοστό και να στρέψουμε αυτό το ποσοστό σε κοινωνικές δαπάνες, στην ανάπτυξη. Να πείσουμε από 4%-4,5% που είμαστε, σε επίπεδα ανάλογα εκείνων που ισχύουν και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ήδη τώρα με την

εξοικονόμηση που γίνεται στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας έχουμε καταφέρει να περιορίσουμε δαπάνες. Αλλά αυτό βεβαίως θα γίνει πολύ πιο δραστικά αν δεν χρειάζονται αυτές οι δαπάνες.

Το θέμα είναι ένα εθνικό θέμα από πολλές πλευρές. Είναι και εθνικό θέμα όσον αφορά τη σχέση με τον περίγυρο, αλλά είναι και εθνικό θέμα όσον αφορά την ανάπτυξη και είναι το κρίσιμο θέμα, θα έλεγα, για την τετραετία που έρχεται.

Είχα πει και πριν, ότι η Νέα Δημοκρατία έχει μία άλλη άποψη για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Εγώ θέλω να προσθέσω μονάχα το εξής: Γι' αυτή την άλλη άποψη έχει ενημερώσει τον ευρωπαϊκό χώρο; Την έχει υποστηρίξει στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα στο οποίο συμμετέχει; Έχει δηλώσει ότι διαφωνεί με την Κυβέρνηση και θεωρεί την πολιτική της Κυβέρνησης ως άκρως υποχωρητική, ενώ αυτή ισχυρίζεται ότι θα ακολουθήσει μια πιο επιθετική τακτική;

Εγώ βεβαίως πιστεύω ότι δεν έχει πει τίποτε απ' αυτά, ότι όλα αυτά τα οποία λέει, τα λέει για εγχώρια κατανάλωση και ότι στο εξωτερικό ή σιωπά όπως είπα, ή αποφεύγει να πάρει θέση.

Μα δεν γίνονται αλλαγές στην πολιτική με αυτό τον τρόπο. Γιατί αν υπάρξει αλλαγή πολιτικής, όπως την υποστηρίζει η Νέα Δημοκρατία, τότε θα βρεθεί προ μεγάλων εκπλήξεων και πολύ φοβάμαι πως η χώρα και όχι η Κυβέρνηση θα βρεθεί σε δύσκολη θέση.

Γιατί αυτά τα πισωγυρίσματα δεν είναι νοητά σε κράτη και ανθρώπους, οι οποίοι σκέπτονται ορθολογικά και βλέπουν πέρα από άκρατους εθνικισμούς και υπερβολές και θέλουν να κατοχυρώσουν στην Ευρώπη ένα σύστημα ειρήνης και ασφάλειας.

ΧΡ.ΚΑΨΑΛΗΣ («ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ»): Κύριε Πρόεδρε, είναι εμφανές ότι το πολιτικό κλίμα έχει προσλάβει προεκλογικά χαρακτηριστικά. Είδαμε και την οργάνωση-συγκέντρωση στο Αεροδρόμιο κατά την υποδοχή σας. Τα προηγούμενα χρόνια δεν είχε συμβεί κάτι τέτοιο, εσείς ο ίδιος δεν θέλατε να συμβαίνει.

Είδαμε τη συγκέντρωση οπαδών του ΠΑΣΟΚ προχθές, την Παρασκευή το βράδυ έξω από τους χώρους της Διεθνούς Εκθέσεως, είχε αρκετά χρόνια να συμβεί κι αυτό. Οι παροχές διαδέχονται η μία την άλλη. Μετά από το πρόσφατο πακέτο, περιμένουμε τη Χάρτα Σύγκλισης και προφανώς θα ακολουθήσουν και άλλα. Και ακόμη και στις σημερινές απαντήσεις-ερωτήσεις θέσατε αρκετές φορές εμμέσως, αλλά σαφώς το δίλημμα, αν ο μέσος πολίτης πρέπει να επιλέξει να ψηφίσει το ΠΑΣΟΚ ή τη Νέα Δημοκρατία γιατί στη μια περίπτωση θα συμβεί αυτό ή στην άλλη το άλλο.

Με δεδομένο ότι επιμένετε ότι οι εκλογές θα γίνουν την Άνοιξη του 2004, θεωρείτε ότι η χώρα αντέχει σε μια τόσο μακρά, έστω άτυπη, προεκλογική περίοδο; Είναι καλό για τη χώρα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτα απ' όλα, όπως θα θυμόσαστε με βάση και κάποιες σφυγμομετρήσεις, η Αξιωματική Αντιπολίτευση διέδωσε την άποψη -άποψη η οποία βρήκε και απήχηση- ότι το ΠΑΣΟΚ δεν μπορεί πια. Δεν μπορεί να οργανώσει συγκεντρώσεις, δεν μπορεί να κινητοποιήσει οπαδούς, έχει χάσει την απήχηση του κλπ.

Δώσαμε μία απλή απάντηση: ότι μπορεί. Δώσαμε μία απλή απάντηση ότι είναι παρόν. Δώσαμε μία απλή απάντηση ότι είναι ισχυρό και κινητοποιείται, ότι έχει άποψη για τις πολιτικές εξελίξεις της χώρας και ότι δεν είναι μονόδρομος για την Αξιωματική Αντιπολίτευση, όπως η ίδια θέλει να το παρουσιάσει, η νίκη. Δείξαμε ότι είναι πολύ αμφίβολη η νίκη της. Και όσον αφορά εμάς, πιστεύουμε ότι θα κερδίσουμε.

Ως προς το δεύτερο. Είπατε «παροχές η μία μετά την άλλη». Εγώ σας εξήγησα πριν ότι το κοινωνικό πακέτο εντάσσεται σε μία σειρά δηλώσεων, πακέτων, μέτρων για την οικονομική πολιτική, η οποία έγινε όλα τα περασμένα χρόνια.

Πρέπει να κατεβάσουμε τα χέρια, να μην σκεφτόμαστε, να κλείσουμε τα ρολά, επειδή πλησιάζουν οι εκλογές; Όχι, βέβαια. Θα συνεχίσουμε να κάνουμε τη δουλειά μας μέχρι την τελευταία μέρα, γιατί αυτή είναι η εντολή του ελληνικού λαού. Δεν είδα πουθενά γραμμένο στο Σύνταγμα ή αλλού ότι μία Κυβέρνηση πρέπει 8 ή 10 μήνες πριν τις εκλογές, να σταματήσει τη δουλειά της. Αντίθετα αποτελεί η επιταγή η κυβέρνηση να δουλεύει μέχρι την τελευταία μέρα.

Όσον αφορά τα διλήμματα τα θέτω και πρέπει να τεθούν, διότι, όπως ξέρετε η Νέα Δημοκρατία ισχυρίζεται ότι όλοι είμαστε ίδιοι, ότι η πολιτική του ενός ή του άλλου Κόμματος δεν έχει διαφορές, ότι αυτή εκπροσωπεί το μεσαίο χώρο, την Αριστερά, τη Δεξιά, τους πάντες. Επίσης, από την άλλη κάποια κόμματα της Αριστεράς λένε ότι και τα δυο μεγάλα κόμματα ενεργούν με τον ίδιο τρόπο.

Δεν ενεργούμε με τον ίδιο τρόπο, δεν έχουμε τις ίδιες απόψεις. Διαφέρουμε και πρέπει να το ξέρει με σαφήνεια ο ελληνικός λαός. Πρέπει να ξέρει με σαφήνεια ότι υπάρχει μία διαφορετική πολιτική, όσον αφορά τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, ότι υπάρχει μία διαφορετική πολιτική, όσον αφορά τα οικονομικά, ότι υπάρχει μία διαφορετική πολιτική, όσον αφορά τα κοινωνικά.

Δεν θα πρέπει να το λέμε αυτό; Θα πρέπει να μην παρουσιάζουμε τις πεποιθήσεις μας; Να μην θέτουμε ερωτήματα στο σκεπτόμενο πολίτη ή στον πολίτη, για να κρίνει κι ο ίδιος τις παρατάξεις. Θα σταματήσουμε τον πολιτικό λόγο;

Και ως προς το αν αντέχει η χώρα: Γιατί να μην αντέχει η χώρα; Δεν κάνουμε κάτι που να ξεπερνά αυτά τα οποία εντάσσονται σ' ένα πλαίσιο ενεργειών της κάθε Κυβέρνησης. Κάθε Κυβέρνηση δεν αποφασίζει προϋπολογισμό στο τέλος του χρόνου; Δεν τον παρουσιάζει στη Βουλή; Δεν ψηφίζεται ο προϋπολογισμός αυτός από τη Βουλή; Πρέπει να μην

καταθέσουμε προϋπολογισμό, να μην έχουμε απόψεις για τον προϋπολογισμό;

Κάθε Κυβέρνηση δεν κάνει εξωτερική πολιτική; Πρέπει να σταματήσουμε τις όποιες συνεννοήσεις με την Τουρκία; Δεν πρέπει να δεχτώ εγώ την επόμενη εβδομάδα τον κ. Παπαδόπουλο, διότι τον Απρίλιο μπορεί να γίνουν εκλογές;

Αυτό είναι μία άποψη, η οποία οδηγεί σε παραλυσία. Εμείς δεν είμαστε της άποψης ότι πρέπει να επικρατεί παραλυσία στη χώρα. Εάν η Νέα Δημοκρατία δεν αντέχει να περιμένει, ας μάθει να έχει περισσότερη υπομονή. Διότι εκείνο το οποίο δείχνει είναι ότι έχει κουραστεί να περιμένει. Να έχει λίγο περισσότερη δύναμη, έτσι γίνεται πάντα.

Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ («ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ»): Κύριε Πρόεδρε, είδαμε το μακαριότατο τον Αρχιεπίσκοπο να χοροστατεί στην έναρξη των εγκαίνιων της Έκθεσης και η αίσθηση που υπάρχει είναι ότι το κλίμα των σχέσεων της Κυβέρνησης με την Εκκλησία της Ελλάδος βελτιώνεται. Θέλω να ξέρω αν συμμερίζετε κι εσείς αυτή την αίσθηση. Αυτή είναι η πρώτη ερώτησή μου.

Και η δεύτερη: Πριν από κάποια χρόνια σε στιγμές έντασης υπήρχε σε συζήτηση το θέμα μιας συνάντησης δικής σας με τον επικεφαλής της Ελληνικής Εκκλησίας. Δεν ξέρω αν έχετε κάτι καινούριο να πείτε γι' αυτό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εγώ είμαι πάντα πρόθυμος να συναντήσω το Μακαριότατο, να συζητήσουμε προβλήματα. Όπως όμως έχω παρακαλέσει τον Υπουργό Παιδείας ο οποίος είναι αρμόδιος για τις σχέσεις της Κυβέρνησης με την Εκκλησία, πρέπει να συζητήσουμε με βάση μια συγκεκριμένη ατζέντα ορισμένα θέματα. Είμαι όμως πάντα πρόθυμος να τον δεχτώ και να συζητήσουμε.

Όσον αφορά εμένα η φράση «το κλίμα βελτιώνεται», δεν ισχύει. Το κλίμα από δικής μου μεριάς ήταν πάντα πολύ καλό απέναντι στην Εκκλησία.

Γ.ΕΛΕΝΟΠΟΥΛΟΣ («FLASH»): Κύριε Πρόεδρε, επειδή πράγματι και η ιστορία έχει αποδείξει ότι οι δημοσκοπήσεις δεν είναι αυτές που κρίνουν τις εκλογές, θα σας μεταφέρω πολύ απλά ένα διάλογο που είχα με ένα 70ντάχρονο σύντροφό σας, ιδρυτικό μέλος του ΠΑΣΟΚ τον Δεκαπενταύγουστο στο Ναύπλιο.

Μου είπε ότι «θα τους ψηφίσω, αλλά δεν τους αγαπώ και δεν τους εμπιστεύομαι». Τι θα του απαντούσατε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όσον αφορά το θέμα της εμπιστοσύνης, για ν' αρχίσω από το πιο εύκολο: Εμπιστεύεσαι ή δεν εμπιστεύεσαι κάποιον, εάν έχει πει κάποια πράγματα και τα έκανε ή δεν τα έκανε πράξη. Τι είπαμε εμείς την πρώτη τετραετία; Ότι η χώρα θα γίνει μέλος της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Το πράξαμε; Το πράξαμε. Ήταν μήπως κάποιος εύκολος στόχος; Ήταν πολύ δύσκολος στόχος.

Τι είπαμε τη δεύτερη τετραετία; Ότι θα σταθεροποιήσουμε την οικονομία και θα υπάρχουν υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης. Το ότι έχουμε σταθεροποιήσει την οικονομία, φαίνεται από την ένταξη στην ΟΝΕ, το ότι υπάρχουν υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης φαίνεται από το γεγονός ότι είμαστε οι πρώτοι στην Ευρώπη ως προς την ανάπτυξη, αυτή τη στιγμή. Αυτό αλλάζει βέβαια, δεν θέλω να καυχηθώ γι' αυτό. Αλλάζει. Είναι όμως ενδεικτικό.

Είχαμε πει ότι θα αυξήσουμε τις κοινωνικές δαπάνες. Στατιστικά αποδεικνύεται από τα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι έχουμε αυξήσει τις κοινωνικές δαπάνες και φτάνουμε στο επίπεδο του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα μπορούσα να απαριθμήσω και μια σειρά από άλλα πράγματα. Δεν βελτιώσαμε τις ελληνοτουρκικές σχέσεις; Δεν εντάξαμε την Κύπρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση;

Εμπιστοσύνη μπορεί να έχει ο σύντροφος του ΠΑΣΟΚ που εκφράζει αυτή την αμφιβολία. Όσον αφορά την αγάπη, αυτό είναι ένα προσωπικό συναίσθημα. Ο καθένας αποφασίζει για την αγάπη του, όπως θέλει, ευτυχώς!

Ν. ΜΠΟΓΙΟΠΟΥΛΟΣ («ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»): Κύριε Πρόεδρε και την πρώτη και τη δεύτερη τετραετία και τώρα ενόψει της τρίτης, είχατε τάξει κοινωνική ευημερία, κοινωνική δικαιοσύνη, αλληλεγγύη κλπ. Πριν λίγες μέρες δημοσιεύτηκαν τα στοιχεία για τις 350 μεγαλύτερες και κερδοφόρες φυσικά επιχειρήσεις της χώρας. Προκύπτει ότι κάθε μέρα 350 οικογένειες, αυτό που η Διακήρυξη της 3^{ης} Σεπτεμβρίου αποκαλούσε «μεγάλο κεφάλαιο», απομυζούν κέρδη 50.000 ευρώ.

Αν δεν ήσασταν με την πλευρά που απομυζά καθημερινώς 50.000 ευρώ και ήσασταν με την άλλη πλευρά που πασχίζει για το μεροκάματο ο εργάτης με 22 ευρώ και ο αγρότης με 6,5 ευρώ και ερχόταν ένας Πρωθυπουργός και σας έδινε αύξηση 1 ευρώ, θα μιλούσατε για κοινωνική δικαιοσύνη ή για ψίχουλα; Ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτον, απλοποιείτε τα πράγματα με έναν τρόπο υπερβολικό και άσχετο με την πραγματικότητα. Δεν είδα αυτή τη στατιστική και οι 350 κερδοφόρες επιχειρήσεις, στις οποίες αναφέρεσθε, σίγουρα περιλαμβάνουν μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις. Ας πάρουμε για παράδειγμα την Εθνική Τράπεζα. Η Εθνική Τράπεζα ανήκει σε μια οικογένεια; Δεν έχει χιλιάδες μετόχους; Αυτό δεν ισχύει και για τις περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις; Δεν έχουν εκατοντάδες ή χιλιάδες μετόχους;

Θέλετε να επανέλθουμε στο πρότυπο εκείνο το οποίο εφαρμόστηκε σε άλλες χώρες και εφαρμόστηκε και στην Ελλάδα για κάποιο καιρό, κακώς, βέβαια, σύμφωνα με το οποίο οι επιχειρήσεις δεν πρέπει να έχουν κέρδη; Είμαστε ιδιωτική οικονομία. Και στην ιδιωτική οικονομία πρέπει οι επιχειρήσεις να έχουν κέρδη. Υπάρχει ένα πλαίσιο ελέγχου, υπάρχει ένα πλαίσιο το οποίο εξασφαλίζει να πηγαίνουν και τα κέρδη σε επενδύσεις αλλά ο μοχλός είναι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις. Να τις καταργήσουμε; Δεν συμφωνώ μαζί σας και

αυτή είναι μια υπερβολική απλούστευση που δεν ανταποκρίνεται στα πράγματα.

Γι' αυτό που λέτε, για την αύξηση του ενός ευρώ. Η αύξηση του ενός ευρώ είναι μια σκέψη, η οποία δεν έχει λάβει υπόψη της, για παράδειγμα, ότι όταν ξεκίνησε το ΕΚΑΣ η αύξηση –αν θυμάμαι καλά τότε το πρώτο ΕΚΑΣ ήταν 110 ευρώ- ήταν 3 ευρώ. Ήταν το ΕΚΑΣ τίποτε; Τρία ευρώ μπορούσε να είναι ένας καφές σ' ένα εστιατόριο ή ένα μπαρ πολυτελείας. Δεν έπρεπε να δοθούν τα 110 ευρώ; Δεν πήγε το ΕΚΑΣ με 3 ευρώ που δόθηκαν στην αρχή και το 1 επιπλέον ευρώ από 110 στα περίπου 140 ευρώ; Θυμάμαι κατά προσέγγιση τους αριθμούς.

Η κατώτατη σύνταξη του ΙΚΑ δεν έφτασε χάρη στο ΕΚΑΣ στα 552 ευρώ; Έτσι γίνεται πάντα. Γίνονται αυξήσεις, οι οποίες τη στιγμή εκείνη που γίνονται δεν μοιάζουν ικανοποιητικές, αλλά είναι σταθερές και αυξανόμενες κάθε χρόνο, όπως ήταν και αυτό το χρόνο. Αποδίδουν, όμως, στο τέλος ένα αποτέλεσμα το οποίο βελτιώνει μια κατάσταση η οποία χρειάζεται περαιτέρω βελτίωση.

Εγώ δεν συμμερίζομαι καθόλου αυτή τη φιλολογία, όπως την αναπτύξατε εσείς. Διότι εγώ δεν έχω ακούσει τους εργαζόμενους να λένε ότι «Μας έδωσε 1 ευρώ» και δεν θέλουν το επιπλέον ευρώ. Όσοι μάχονται για το μεροκάματο θέλουν την αύξηση και κρίνουν βέβαια και με οικονομικό και με πολιτικό κριτήριο. Και έχουν το δικαίωμα να κρίνουν στις εκλογές αν αυτό το οποίο έγινε, ανταποκρίνεται στην πρόοδο της οικονομίας. ΕΚΑΣ δεν υπήρχε. Το κάναμε εμείς. Αν μέναμε στη φιλολογία του 1 ευρώ δεν θα κάναμε τίποτε.

Θέλω να σας θυμίσω ότι υπήρχαν πολλοί συνταξιούχοι στο ΙΚΑ που δεν ήθελαν το ΕΚΑΣ και έλεγαν «Τα λεφτά να πάνε σε όλους» είτε παίρνουν σύνταξη 300.000 δρχ. είτε 200.000 δρχ. είτε 100.000 δρχ.. Και αυτή η Κυβέρνηση αποφάσισε να το δώσει σε εκείνους που έχουν περισσότερη ανάγκη. Και κάποια παράταξη βρέθηκε αντιμέτωπη με αυτή την πολιτική της στοχευμένης βοήθειας. Εμείς όμως αυτή θα την ακολουθήσουμε.

Θα έλεγα ότι εάν έχουμε αυτή τη νοοτροπία, τότε δεν σεβόμαστε κι αυτούς οι οποίοι δουλεύουν και παίρνουν λίγα και θέλουν να πάρουν περισσότερα. Είναι μια νοοτροπία κάποιων, οι οποίοι εξασφαλίζουν εύκολα τα χρήματα.

Ας έρθω όμως –επειδή μου δίνετε την αφορμή- σ' ένα άλλο σημείο: Το σημείο αυτό αφορά μια στατιστική, η οποία χρησιμοποιείται και από άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης, αλλά και από την Αξιωματική Αντιπολίτευση, για τη φτώχεια στην Ελλάδα. Ότι δηλαδή η φτώχεια στην Ελλάδα είναι διαδεδομένη, ότι ξεπερνά το 20% και επικαλούνται μια στατιστική της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς αυτό.

Η στατιστική αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν βασίζεται σ' ένα κριτήριο απόλυτης φτώχειας, το έχω πει και στη Βουλή, το έχω πει και δημόσια και θέλω να το επαναλάβω και εδώ. Δεν υπάρχει στατιστική της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία να κρίνει κάθε χώρα με κριτήριο απόλυτης φτώχειας, ή κριτήριο φτώχειας.

Η στατιστική της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μια στατιστική ανισοκατανομής του εισοδήματος και υπάρχουν κι άλλες στατιστικές, οι οποίες εφαρμόζουν άλλα κριτήρια για την ανισοκατανομή του εισοδήματος. Όποιος βρίσκεται κάτω από ένα επίπεδο, δεν χαρακτηρίζεται βέβαια από την Ευρωπαϊκή Ένωση φτωχός, αλλά επισημαίνεται ότι βρίσκεται σε μια περιοχή όπου υπάρχουν κίνδυνοι και πρέπει να βελτιωθεί το εισόδημά του. Αυτό γίνεται για την Ελλάδα, γίνεται χωριστά για το Λουξεμβούργο, για τη Δανία, για τη Σουηδία και είναι αμφισβητήσιμο ως προς τη χώρα μας.

Διότι στη στατιστική για τη χώρα μας, επειδή στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες δεν υπάρχει ιδιοκατοίκηση ή υπάρχει περιορισμένη, δεν συνυπολογίζεται η ιδιοκατοίκηση. Εγώ ρωτώ: Στοιχείο της περιουσίας ή του επιπέδου ζωής του Έλληνα δεν είναι και το σπίτι που έχει; 75% περίπου των Ελλήνων έχουν ιδιοκατοίκηση. Δεν θα πρέπει να συμπεριληφθεί αυτό το στοιχείο στον υπολογισμό του εισοδήματος; Βεβαίως πρέπει. Γι' αυτό αυτή η στατιστική βρίσκεται υπό αναθεώρηση.

Επιπλέον υπάρχουν κι άλλες παροχές. Εμείς έχουμε έναν εκτεταμένο αγροτικό τομέα. Σε αυτό τον αγροτικό τομέα υπάρχουν άνθρωποι που ζουν και με αυτά που παράγουν. Ούτε αυτό λαμβάνεται υπόψη.

Δεν είναι ο δείκτης αυτός ένας δείκτης φτώχειας και δεν είναι ένας δείκτης ο οποίος δείχνει συγκριτικά με άλλες χώρες τη φτώχεια στην Ελλάδα. Γιατί αν πάρουμε τους δείκτες συσχετισμών –για να το πω έτσι απλά- τότε παίρνοντας το Λουξεμβούργο και φτωχαίνουμε τους Έλληνες, ενώ παίρνοντας τη Σλοβενία και τη Σλοβακία πλουταίνουμε όλους τους Έλληνες. Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, αντικειμενικοί, αυτός είναι δείκτης ανισοκατανομής του εισοδήματος.

Στην Ελλάδα έχουμε κάνει μια σημαντική εξέλιξη τα τελευταία χρόνια και θα πω ένα στοιχείο και μόνο: Πρόσφατα δημοσιεύτηκε μια στατιστική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μια έρευνα η οποία έλεγε ότι το διαθέσιμο εισόδημα του Έλληνα, δηλαδή αυτό που έχει στην τσέπη του, αντιστοιχεί στο 97% του ευρωπαϊκού μέσου όρου και ξεπερνά άλλες 5 χώρες. Έχει πλησιάσει, λοιπόν, η Ελλάδα, σύμφωνα με αυτή τη στατιστική, το μέσο όρο της Ε.Ε. και έχει ξεπεράσει και άλλες σημαντικές χώρες. Δεν χρειάζεται να τις αναφέρω εδώ.

Εγώ θα σας πω, γιατί θέλω να είμαι αντικειμενικός και ειλικρινής, ότι όλες αυτές οι στατιστικές υπόκεινται σε αναθεωρήσεις, αλλάζουν τα κριτήρια, υπάρχουν ερμηνείες, αλλά ένα είναι αναμφισβήτητο: Ότι είμαστε καλύτερα από άλλες χώρες και όπως και αν το ερμηνεύσεις, είμαστε καλύτερα από άλλες χώρες οι οποίες είναι σημαντικές. Υπήρξε πρόοδος και υπήρξε πρόοδος για όλους.

Α.ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΤΟΣ («STAR»): Κύριε Πρόεδρε, διακρίνετε αλαζονεία σε Υπουργούς σας, όπως διέκρινε σε πρόσφατες δηλώσεις του ο Κώστας Λαλιώτης; Ποια είναι η σχέση σας τώρα μαζί του και αν προτίθεστε να τον

καλέσετε κοντά σας, ή να τον αξιοποιήσετε εν όψει της προεκλογικής περιόδου;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτα απ' όλα δεν σχολιάζω δηλώσεις μελών του ΠΑΣΟΚ, συνεργατών μου. Δεν έχω έρθει εδώ για να γίνω σχολιαστής δηλώσεων. Ο κ. Λαλιώτης είναι πάντα ευπρόσδεκτος να συμμετέχει και ελπίζω να συμμετέχει σε οποιαδήποτε δραστηριότητα του ΠΑΣΟΚ.

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ («ALTER»): Κύριε Πρόεδρε, όταν είχαμε έρθει στη Σίφνο οι τηλεοπτικοί δημοσιογράφοι εκείνο το τετραήμερο, έτυχε να μιλήσω με κάποιους ανθρώπους. Οι περισσότεροι έλεγαν ότι «ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης είναι πολύ καλός Πρωθυπουργός, τρέχει, δουλεύει, εργάζεται». Εστίαζαν όμως το πρόβλημα στο εσωτερικό της Κυβέρνησης, στη λειτουργία της Κυβέρνησης και στην αποτελεσματικότητα την οποία έχουν κάποιοι Υπουργοί. Τι έχετε να απαντήσετε σε αυτούς τους πολίτες;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εγώ πιστεύω ότι η Κυβέρνηση λειτουργεί σωστά, ότι υπάρχει αποτελεσματικότητα στο κυβερνητικό σχήμα και πιστεύω επίσης, ότι υπάρχει έλλειμμα ενημέρωσης. Διότι η κυβερνητική δράση δεν εξαρτάται μόνο από τους Υπουργούς αλλά εξαρτάται και από πολλούς άλλους και συγκεκριμένα και από κοινωνικούς φορείς.

Θέλω να αναφέρω, επειδή θέσατε το ερώτημα, το παράδειγμα του νοσοκομείου Χαϊδαρίου ή του νοσοκομείου ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. Αργούν! Αργούν! Αργούν! και ελπίζω να τελειώσουν μέσ' στο χρόνο και το ένα και το άλλο. Γιατί υπάρχει αυτή η καθυστέρηση; Λέτε, δεν ενδιαφέρθηκε κανείς; Δεν πήγε Υπουργός στα δύο νοσοκομεία; Δεν έγιναν συζητήσεις; Μήπως καθίσαμε και αφήσαμε να το τακτοποιήσουν το θέμα κάποιοι άσχετοι που δεν έχουν δυνατότητα;

Καθυστερήσαν και καθυστερούν, διότι υπάρχουν συντεχνιακές διαφορές. Αργησαν και αργούν διότι οι Πανεπιστημιακοί σε κάποια φάση ήθελαν άλλες ρυθμίσεις και οι γιατροί του ΕΣΥ ήθελαν επίσης άλλες ρυθμίσεις και υπήρχαν διαφορές. Ο κ. Στεφανής για παράδειγμα, έκανε μία συνεχή και παρατεταμένη προσπάθεια να ξεπεράσει το πρόβλημα και το ξεπέρασε, όμως, μετά από μήνες συνεννοήσεων με τον κ. Ευθυμίου.

Δεν πρέπει να υποτιμάμε ότι τα αποτελέσματα μιας πολιτικής δεν έρχονται από μόνα τους, αλλά έχουν ανάγκη και τη συνεργασία κοινωνικών φορέων. Εγώ θέλω να σας αναφέρω το παράδειγμα που είπα χθες και το έζησα τελευταία: Υπάρχει σε ένα λιμάνι της χώρας, μία μαρίνα η οποία είναι έτοιμη και μένει αναξιοποίητη, διότι ο κ. Δήμαρχος δεν ενδιαφέρεται. Δεν ξέρω γιατί δεν ενδιαφέρεται, δεν του μίλησα. Φταίει η Κυβέρνηση γι' αυτό; Δεν έπρεπε να παραδώσει τη μαρίνα, όπως είχε υποσχεθεί; Ο κ. Δήμαρχος δεν πρέπει να ενδιαφερθεί;

Εδώ στη Θεσσαλονίκη αποφασίσαμε να δώσουμε 70 δις για να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα των σχολικών κτιρίων και να πάψει η διπλοβάρδια στη Θεσσαλονίκη. Οι μηχανισμοί όμως δεν είναι σε θέση να

απορροφήσουν τα χρήματα αυτά. Οι μηχανισμοί οι οποίοι υπάρχουν κατά τη συνήθη πρακτική, πρέπει να υπάρχουν στη Νομαρχία. Γι' αυτό αποφασίσαμε να αναθέσουμε και στους Δήμους και χρειάζεται η νομοθετική ρύθμιση.

Όλα αυτά μερικές φορές ανάγονται σε αναποτελεσματικότητα της Κυβέρνησης. Όμως δεν είναι έτσι. Θέλω να θέσω και μια τελευταία ερώτηση, επειδή αυτό είναι ένα πανελληνίως γνωστό παράδειγμα: Φταίει η Κυβέρνηση για τον Κουρουπητό; Φταίει η Κυβέρνηση γιατί η Ελλάδα πλήρωσε πρόστιμα στον Κουρουπητό; Ποιοι από τους κοινωνικούς φορείς σηκώθηκαν και είπαν «αυτοί οι οποίοι εμποδίζουν τη λύση του Κουρουπητού, εργάζονται ενάντια στα συμφέροντα της χώρας»; Δεν το είπαν. Λένε το βολικό: «οι Υπουργοί και η Κυβέρνηση έχουν την ευθύνη». Αλλά δεν είναι πάντα οι Υπουργοί και η Κυβέρνηση αρμόδιοι. Είναι πολλές φορές, αλλά όχι πάντα και όχι μόνο αυτοί.

Αυτό πρέπει να το καταλάβουμε: Η χώρα πάει μπροστά μόνο αν συμμετέχουν όλοι στην προσπάθεια. Πάει μπροστά όταν βάζουμε στην άκρη το κομματικό μας, ή το συντεχνιακό μας συμφέρον και συνεργαζόμαστε για λύσεις.

Β. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ («ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ»): Κύριε Πρόεδρε, σας άκουσα στην αρχή να λέτε ότι όποιοι δεν συμμερίζονται το πακέτο των μέτρων, δεν βλέπουν την πρόοδο και την εξέλιξη της πολιτικής σας. Η Κυβέρνηση κατά καιρούς, σχολιάζοντας τις δηλώσεις που κάνουν τα στελέχη της Ν.Δ. για το κοινωνικό σας πακέτο, μιλά για σύγχυση που επικρατεί στο Κόμμα αυτό.

Η πιο σκληρή, όμως κριτική έχει γίνει από στελέχη δικά σας και μάλιστα επιφανή στελέχη. Ο κ. Πάγκαλος, ο οποίος επί λέξει έχει πει ότι «οι εξαγγελίες του Πρωθυπουργού δεν θα αποδώσουν», αλλά και ο κ. Λαλιώτης ο οποίος έχει πει ότι «δεν είναι τίποτα περισσότερο από ένα ευρώ» -επειδή αναφέρθηκε προηγουμένως το ένα ευρώ- «η παροχή την οποία δίνετε».

Ήθελα να σας ρωτήσω: Είναι σε σύγχυση τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ, κορυφαία μάλιστα, τα οποία κάνουν αυτές τις εκτιμήσεις, ή δεν βλέπουν την πρόοδο στην οποία εσείς αναφερθήκατε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας είπα και πριν ότι δεν σχολιάζω σχόλια στελεχών του ΠΑΣΟΚ, δεν είμαι σχολιαστής στελεχών του ΠΑΣΟΚ. Να απευθυνθείτε στα ίδια στελέχη να ρωτήσετε.

Γ. ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ («ΗΜΕΡΗΣΙΑ»): Κύριε Πρόεδρε, είναι κοινός τόπος ότι οι κοινωνικές ανισότητες διευρύνονται στην Ελλάδα, όπως διευρύνονται και στην Ε.Ε. αλλά και σε όλο τον κόσμο. Θεωρείτε ότι μπορούν να αντιμετωπισθούν με αύξηση των κοινωνικών δαπανών, με ανακοίνωση κοινωνικών πακέτων, που βεβαίως ουδείς αμφισβητεί την αναγκαιότητά τους, ή απαιτούνται μεταρρυθμίσεις σε πολλούς τομείς, όπως η Παιδεία ή η Υγεία;

Για παράδειγμα, είστε ικανοποιημένος από τις μεταρρυθμίσεις που έχουν γίνει ως σήμερα μετά από τόσα χρόνια, σ' αυτούς τους δύο τομείς;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πιστεύω εάν δούμε μία εικόνα της περιφερειακής σύγκλισης στη χώρα μας, όπως προκύπτει από τα διεθνή στοιχεία, θα διαπιστώσουμε ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει απόκλιση περιφερειών, αντιθέτως υπάρχει σύγκλιση περιφερειών. Και αυτό που έχουμε πει ότι δηλαδή θέλουμε μία ισόρροπη ανάπτυξη δεν είναι απλώς ένας μακρινός και απραγματοποίητος στόχος, αλλά ένας στόχος ο οποίος είναι εφικτός και δουλεύουμε γι' αυτόν.

Πιστεύω επίσης ότι εάν πάρετε τις στατιστικές -γιατί είπατε ότι διεθνώς συμβαίνει η απόκλιση εισοδημάτων- ότι μπορεί ένα τμήμα εισοδημάτων που βρίσκεται στο ανώτατο επίπεδο να αυξάνεται με μεγάλους ρυθμούς ή με ρυθμούς, οι οποίοι δεν είναι ίδιοι με τους ρυθμούς των άλλων, αλλά ταυτόχρονα θα διαπιστώσουμε ότι το βιοτικό επίπεδο όλων βελτιώνεται.

Γι' αυτό αυτή την απλή διαπίστωση ότι μεγαλώνουν οι ανισότητες δεν την δέχομαι όπως την διατυπώνετε. Γιατί για να συμπληρώσουμε την εικόνα σωστά πρέπει να δώσουμε και την εικόνα της σύγκρισης με το παρελθόν. Τι είχε κάποιος κάποτε και τι έχει σήμερα, αν δηλαδή σήμερα έχει περισσότερα αγαθά, καλύτερες δημόσιες υπηρεσίες, υψηλότερο εισόδημα που του καλύπτει περισσότερες βιοτικές ανάγκες.

Αυτή είναι η επιδίωξη όλων μας εδώ: Για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού να υπάρχει συνεχής βελτίωση, να έχουμε καλύτερες υπηρεσίες και περισσότερα αγαθά. Πιστεύω ότι τα χρόνια αυτά που πέρασαν από το '93 και μετά, προχωρήσαμε προς αυτόν το στόχο γιατί οι πραγματικοί μισθοί των εργαζομένων αυξήθηκαν.

Πώς είναι δυνατόν η Ελλάδα να έχει μισθωτούς σε μέσο επίπεδο που είναι στο 80% του επιπέδου των μισθωτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώ άλλοτε ήταν στο 60%; Αυξήθηκαν τα πραγματικά εισοδήματά τους και μέσα σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η βελτίωση των υπηρεσιών. Εγώ θα σας πω ότι η βελτίωση των υπηρεσιών είναι σημαντική.

Όσον αφορά τον τομέα της Παιδείας εγώ θέλω να αναφερθώ μόνο στο Ολοήμερο Σχολείο και στην πρόσθετη διδακτική στήριξη, την ενισχυτική διδασκαλία, μέσω των οποίων αντιμετωπίσαμε πολλά από τα προβλήματα (όχι όλα βέβαια), τα οποία ταλαιπωρούσαν την ελληνική οικογένεια. Γιατί παντού ζητάνε Ολοήμερα Σχολεία; Γιατί παντού ζητάνε να υπάρχει περισσότερη διδακτική στήριξη;

Ή όσον αφορά τις κοινωνικές υπηρεσίες. Υπάρχει σε εξέλιξη το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι». Υπήρχε πριν; Δεν βοηθάει ηλικιωμένους οι οποίοι είναι μόνοι και εγκαταλελειμμένοι; Γιατί στην Ελλάδα δεν είχαμε την «εκατόμβη θυμάτων» που είχαν στη Γαλλία με τον καύσωνα; Δεν έχουμε καύσωνες στην Ελλάδα; Διότι υπάρχει περισσότερη αντίληψη του προβλήματος και από άποψη υπηρεσιών υγείας και από άποψη κοινωνικής περίθαλψης.

Βελτιώνουμε λοιπόν τις υπηρεσίες Υγείας. Βελτιώνουμε και τις υποδομές της Παιδείας.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες Υγείας, επειδή αναφέρθηκα μόνο στην Πρόνοια, δεν μπορεί να μου αμφισβητήσει κανείς ότι υπάρχουν τώρα πολύ περισσότερα Νοσοκομεία. Δεν μπορεί να μου αμφισβητήσει κανείς ότι έχει μειωθεί δραστικά ο αριθμός των Ελλήνων που πηγαίνουν στο εξωτερικό. Τι έγινε; Βγήκε καμία απαγόρευση να μην πηγαίνει κανείς στο εξωτερικό; Σταμάτησαν να πληρώνονται οι δαπάνες; Απλούστατα αυτό το οποίο δεν έβρισκαν πριν εδώ στην Ελλάδα το βρίσκουν τώρα. Αυτός είναι ο λόγος.

Υπάρχουν ελλείψεις; Και στην Παιδεία βεβαίως υπάρχουν ελλείψεις και στην Υγεία υπάρχουν ελλείψεις και πρέπει να τις διορθώσουμε. Αλλά μη μηδενίζουμε αυτό το οποίο έγινε. Να βλέπουμε την πρόοδο να έχουμε συναίσθηση ότι χρειάζεται συνέχεια.

Α.ΓΙΟΥΡΜΕΤΑΚΗΣ («TRT»): Κύριε Πρόεδρε, τα τελευταία χρόνια στις δημοσκοπήσεις, αλλά και στο εκλογικό αποτέλεσμα του 2000, φαίνεται ένα έλλειμμα στις σχέσεις του ΠΑΣΟΚ με τον αγροτικό κόσμο, που είχε προνομιακές σχέσεις μαζί του από το '81 και μετά.

Μετά τα μέτρα που εμπεριέχονται στο κοινωνικό πακέτο που εξαγγείλατε, πιστεύετε, ότι μπορείτε να προσεγγίσετε ξανά τους δυσαρεστημένους αγρότες; Και τι θα απαντούσατε σε εκείνους τους αγρότες συνδικαλιστές οι οποίοι ισχυρίζονται, ότι πολλά απ' αυτά που εμπεριέχονται στο κοινωνικό πακέτο, όπως π.χ. το φθηνότερο πετρέλαιο, αποτελούσαν αιτήματα κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεών τους, αλλά δεν αφήνατε κανένα περιθώριο υλοποίησής τους; Σας ευχαριστώ.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτα απ' όλα, δεν γίνονται όλα αμέσως. Κάτι το οποίο δεν έγινε πριν τέσσερα χρόνια, δεν σημαίνει ότι δεν θα γίνει ποτέ. Υπάρχει μία εξελικτική διαδικασία σε σχέση με τους διαθέσιμους πόρους, σε σχέση με τις δυνατότητες και αναλόγως προχωρούμε κι εμείς σε ρυθμίσεις.

Ως προς τη δεύτερη ερώτηση, πράγματι, υπάρχει μια δυσaréσκεια σε ορισμένες περιφέρειες της χώρας και λέω σε ορισμένες περιφέρειες της χώρας, διότι για παράδειγμα η μεγαλύτερη δυσaréσκεια υπάρχει στη Θεσσαλία. Η Θεσσαλία όμως έχει από τα υψηλότερα αγροτικά εισοδήματα της χώρας.

Υπάρχουν διάφοροι λόγοι γι' αυτή τη δυσaréσκεια. Υπάρχει ένα αίσθημα ανασφάλειας για την προοπτική των εισοδημάτων τους. Υπάρχει η αβεβαιότητα, διότι γίνεται όλο και πιο ανταγωνιστική η οικονομία και η αγροτική οικονομία. Υπάρχει όμως και μία αντίληψη ότι εμείς μπορούμε να ζητήσουμε ό,τι θέλουμε και αν δεν το πάρουμε, έχουμε δικαίωμα διαμαρτυρίας.

Δεν είναι γεγονός, ότι ορισμένοι παραγωγοί δήλωσαν πολύ υψηλότερη παραγωγή στο βαμβάκι απ' ό,τι πράγματι είχαν; Δεν είναι γεγονός ότι οι παραγωγοί ελαιολάδου έχουν δηλώσει φέτος μια παραγωγή η οποία πιστεύω

φτάνει τους 600.000 τόνους, μία παραγωγή η οποία είναι μάλλον μεγαλύτερη της Ισπανίας; Πιστεύει εδώ κανένας στην αίθουσα, ότι η Ελλάδα έχει μεγαλύτερη παραγωγή από την Ισπανία, ή νομίζουν κάποιοι καταφερτζήδες ότι κοροϊδεύοντας τον έναν και τον άλλον, πρόκειται να εισπράξουν περισσότερα χρήματα και νομίζουν ότι αυτό θα περάσει απαρατήρητο και αν δεν περάσει απαρατήρητο κατεβαίνουμε στους δρόμους και φωνάζουμε;

Πρέπει να διακρίνουμε πού υπάρχει πρόβλημα -και θέλω να επαναλάβω ότι υπάρχουν προβλήματα- και πού δεν υπάρχει πρόβλημα. Υπάρχει ένα γενικότερο πρόβλημα της προσαρμογής της αγροτικής πολιτικής, της παραγωγής άλλων προϊόντων, που διατίθενται καλύτερα, που έχουν ποιότητα. Τα έχουμε πει χιλιάδες φορές: Το λάδι να είναι τυποποιημένο, να έχει επώνυμο σήμα, γιατί βεβαίως έτσι πουλιέται ακριβότερα.

Εμείς, θέλω να επαναλάβω ότι θεωρούμε ότι οι αγρότες είναι εργαζόμενοι, οι οποίοι χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή. Θεωρούμε ότι χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή γιατί θέλουμε να διατηρήσουμε τη μορφή της χώρας και τη ζωντάνια της περιφέρειας και διότι βεβαίως αντιμετωπίζουν πιο έντονα προβλήματα από τους άλλους.

Και γι' αυτό και πήραμε αυτά τα μέτρα, αλλά θέλω να σας πω, ότι η όλη πολιτική την οποία κάνουμε στην ύπαιθρο αποσκοπεί στο να δημιουργήσει διαφορετικές συνθήκες για να αισθάνονται και οι αγρότες ότι συμμετέχουν στη γενική πρόοδο.

Και συμβαίνει αυτό. Δεν αυξήθηκε το αγροτικό εισόδημα τα τρία τελευταία χρόνια σε πραγματικούς όρους κατά 14%, όταν σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το αντίστοιχο εισόδημα μειώθηκε; Δεν πρέπει να το λαμβάνουμε αυτό υπόψη;

Είναι κάτι σημαντικό. Και προπαντός η Κυβέρνηση έκανε μία διαπραγμάτευση τώρα για την Κοινή Αγροτική Πολιτική, η οποία εξασφαλίζει, η επίπτωση του περιορισμού των πόρων να μην είναι παρά ελάχιστη για το μικρομεσαίο Έλληνα αγρότη, ενώ θα αφορά, κατά κύριο λόγο, τους μεγαλοκαλλιεργητές, τους μεγάλους παραγωγούς.

Ήρθε η Νέα Δημοκρατία και είπε ότι η ρύθμιση αυτή είναι καταστροφική. Για ποιους; Παντού στην Ευρώπη ξέρουμε, ότι είναι αρνητική για τους μεγαλο-παραγωγούς. Αυτούς εκπροσωπεί η Νέα Δημοκρατία και που τους βρίσκει στην Ελλάδα; Το 5%, το 8% ή το 10% έχει σημασία; Το 90% πρέπει να σκεφτόμαστε.

Λοιπόν, δεν συμφωνώ μαζί σας, ότι εμείς έχουμε ξεχάσει τους αγρότες, κάθε άλλο μάλιστα, τους έχουμε πάντα στο νου μας, γιατί μαζί ξεκινήσαμε και μαζί θα συνεχίσουμε.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.